

Świętokrzyskie – Miejsce Mocy

Zapraszamy do magicznego i pełnego energii Regionu Świętokrzyskiego. Zapraszamy do Miejsc Mocy – miejsc, z których można „czerpać garściami” moc duchową, fizyczną i intelektualną, miejsc będących ogniskami atrakcji, które dają siłę odwiedzającym.

W poszukiwaniu sił duchowych płynących z religii i miejsc kultu mogą Państwo odbyć wędrowkę na Święty Krzyż, do Kałkowa-Godowa, szlakiem Cystersów i sanktuariów. Można zajrzeć do ustronnych enklaw ciszy i spokoju w Pustelni Złotego Lasu w Rytwianach, przystanąć obok przydrożnych kapliczek na Ponidziu oraz zajrzeć do licznych mniejszych i większych świątyń i kościołów.

Mocą intelektualną napelnia Państwa podróż do historycznych miejsc Ziemi Świętokrzyskiej, obcowanie ze śladami przeszłości, ze skarbami, jakie pozostawili mieszkańcy tej ziemi. Cenne zabytki architektury gromadzą w swych granicach m.in. miasta: Sandomierz, Kielce, Pińczów, czy też Szydłów. Teren całego Regionu pokrywają liczne zamki, pałace i dwory (Ujazd, Kurozwęki, Sobków, Chęciny), a bogatą kulturę i historię prezentują interesujące muzea, izby pamięci oraz wystawy. W swoistą podróż w czasy Staropolskiego Okręgu Przemysłowego przeniosą Państwa doskonale zachowane zabytki techniki, a kontakt z tradycjami i obrzędami ludowymi zapewni Park Etnograficzny w Tokarni.

Dzięki bogatej ofercie turystyki aktywnej i uzdrowskiej znajdą tu również Państwo niewyczerpane źródło mocy fizycznej. Nadszarpnięte siły doskonale zregenerują nowoczesne uzdrowiska w Busku i Solcu-Zdroju. Mocnych wrażeń dostarczą natomiast lotniska sportowe w Masłowie i Pińczowie, ośrodki jazdy konnej, spływy kajakowe, wyciągi narciarskie oraz ciekawe imprezy plenerowe. Kontakt z piękną i nieskażoną przyrodą zapewnią setki kilometrów szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz atrakcyjne zbiorniki wodne.

A to jest tylko namiastka atrakcji, które mogą Państwo spotkać odwiedzając Region Świętokrzyski.

Zapraszamy !!!

PERŁY ZIEMI ŚWIĘTOKRZYSKIEJ

Święty Krzyż

Górę Łysiec - popularnie znaną jako Święty Krzyż - przed wiekami szczególnie upodobały sobie czarownice. Podczas organizowanych przez nie sabatów odprawiane były tajemne gusła, trwała piekielna zabawa i tańce. Tak mówią ludowe przekazy, natomiast o fakcie istnienia tu miejsca kultu pogańskiego świadczą pozostałości kamiennego wału kultowego z ok. VIII w. otaczającego szczyt góry.

W dzisiejszych czasach Święty Krzyż to miejsce słynące w Polsce i poza jej granicami z klasztoru pobenedyktyńskiego oraz przechowywanych w nim Relikwii Drzewa Krzyża Świętego. Klasztor, będący obecnie pod opieką Misjonarzy Oblatów, szczyci się bogatą 1000-letnią historią. Przybywający tu turyści i pielgrzymi mogą zwiedzić klasycystyczny kościół z XVIII w. oraz kaplicę Oleśnickich, w której znajdują się szczątki Krzyża Świętego, a w jej podziemiach krypta grobowa. Warto wstąpić do Muzeum Misyjnego Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej oraz zobaczyć Wystawę Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Po trudach zwiedzania istnieje możliwość skorzystania z kuchni klasztornej, a w starej aptece - obecnie kawiarence, prócz kawy i herbaty można nabyć tradycyjne leki ziołowe.

Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego oraz
Muzeum Misyjne Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej
Święty Krzyż 1, 26-004 Bieliny, gmina Nowa Słupia
tel. 041 317 70 21

www.swietykrzyz.pl

Muzeum czynne w dni powszednie 9.00 –12.00 i 13.00 –16.00, niedziela 12.00 – 16.00

Jaskinia Raj

Podróżując po Regionie Świętokrzyskim wystarczy skrócić z trasy E-7 z Krakowa do Kielc, by znaleźć się w samym środku Raju – najpiękniejszej jaskini w Polsce. Przez wieki natura stworzyła pod ziemią zapierający dech w piersiach kompleks korytarzy i komnat przyozdobiony setkami stalagmitów, stalaktytów, stalagnatów i pizoidów o różnorodnych kształtach i formach. Specjalnie dla turystów udostępniona została do zwiedzania 180-metrowa podziemna trasa turystyczna prezentująca ten bajkowy, podziemny świat. Przy wejściu do jaskini zobaczyć można wystawę muzealną z odtworzonym obozowiskiem rodziny neandertalskiej z trzema naturalnej wielkości postaciami oraz szczątkami prehistorycznych zwierząt: mamuta, nosorożca włochatego i niedźwiedzia jaskiniowego.

Jaskinia „Raj”
26-060 Chęciny
rezerwacja wejść indywidualnych: tel./ fax. 041 346 55 18
rezerwacja wejść grupowych: tel. 041 366 30 15, fax. 366 44 14

www.jaskiniaraj.pl

czynne: V-VIII wtorek-niedziela w godz. 9-18, IX-IV wtorek-niedziela w godz. 10-17

Dąb „Bartek”

Liczący wg różnych źródeł od 700 do 1000 lat dąb „Bartek” należy do najsłynniejszych i najczęściej podziwianych przez turystów pomników przyrody w Polsce. Jak głoszą legendy często odpoczywali pod nim polscy królowie jak Bolesław Krzywousty, Kazimierz Wielki czy też Jan III Sobieski, który miał ukryć w dziupli potężnego dębu królewskie skarby. Do dziś sędziwy „Bartek” imponuje swymi rozmiarami: ma 30 m wysokości, blisko 10 m obwodu i ponad 3 m średnicy. Tuż obok zobaczyć można „syna Bartka” – młody dąb posadzony podczas obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego.

www.zagnansk.pl

Sandomierz

Zlokalizowane na siedmiu wzgórzach średniowieczne miasto Sandomierz należy do najpiękniejszych i najstarszych w Polsce. Zachowało się tu ponad 120 zabytków architektury z różnych epok. Do najwyższej klasy zaliczane są: średniowieczny układ urbanistyczny miasta z renesansowym ratuszem w centrum rynku oraz jeden z najstarszych obiektów ceglanych na naszego kraju – kościół św. Jakuba. Czasy Kazimierza Wielkiego pamiętają: Zamek Królewski – obecnie siedziba Muzeum Okręgowego, Brama Opatowska – jedyna zachowana do dziś brama w systemie obwarowań murów obronnych oraz katedra z XIV w. z cennymi freskami bizantyjsko-ruskimi wewnątrz. W późnorenesansowym Collegium Gostomianum z XVII w. od ponad 400 lat funkcjonuje jedna z najstarszych szkół średnich w kraju, a Dom Długosza – doskonale zachowany przykład gotyckiego domu mieszkalnego - mieści wewnątrz bogate zbiory Muzeum Diecezjalnego. Na turystów czeka również około 470-metrowa Podziemna Trasa Turystyczna. W ciepłe i słoneczne dni na rynku i w kamienicy Oleśnickich zobaczyć można pokazy walk rycerskich, tańców dworskich oraz „Żywych szachów”, a co roku w pierwszych dniach lipca w mieście odbywa się Międzynarodowy Turniej Rycerski o Miecz Zawiszy Czarnego.

Punkt Informacji Turystycznej

Oddział PTTK w Sandomierzu

ul. Rynek 12, 27-600 Sandomierz

tel. 015 832 23 05, tel./fax. 015 832 26 82

www.pttk-sandomierz.pl

Urząd Miejski w Sandomierzu

Plac Poniatowskiego 3

27-600 Sandomierz

tel. 015 644 01 00, fax. 015 644 01 01

www.sandomierz.pl

Góry Pieprzowe i Wawóz Królowej Jadwigi

Liczące około 500 mln lat Góry Pieprzowe swą nazwę zawdzięczają kolorowi skały, z której są zbudowane. Tzw. łupki ilaste pod wpływem czynników atmosferycznych utleniły się i pokruszyły przypominając swym wyglądem pieprz. Obecnie tworzą unikatowy w Europie rezerwat geologiczno-przyrodniczy na terenie, którego dominuje dzika róża i granatowo owocujące jałowce. Stąd też roztacza się piękny widok na dolinę Wisły oraz skarpę Starego Miasta. Drugim cennym obiektem przyrodniczym w Sandomierzu jest głęboki, miejscami na 10 m, i długi na 400 m, lessowy Wawóz Królowej Jadwigi. To właśnie tędy przechadzała się urodzona ok. 1374 roku Królowa Jadwiga goszcząc w Sandomierzu.

Rejsy statkiem po Wiśle

Niecodziennych wrażeń i widoków dostarczy każdemu turyście podróż statkiem po Wiśle. Podczas rejsu można podziwiać urzekającą panoramę Sandomierza położonego na wysokiej skarpie. Niezapomnianych wspomnień dostarczą dwugodzinne „Rejsy o zachodzie słońca” z postojem w doskonałym miejscu widokowym, gdzie można zorganizować ognisko lub grilla. Ponadto bezpośredni kontakt z przyrodą oraz nadbrzeżnymi pejzażami zapewniają całodziennie spływy środkowym przełomem Wisły z Sandomierza do Baranowa lub Annopola, podczas których przewodnik przybliży historię mijanych miejsc.

Punkt Informacji Turystycznej

Oddział PTTK w Sandomierzu

ul. Rynek 12, 27-600 Sandomierz

tel. 015 832 23 05, tel./fax. 015 832 26 82

www.pttk-sandomierz.pl

Krzemionki k/Ostrowca Św.

Na terenie rezerwatu archeologicznego o powierzchni blisko 350 ha zobaczyć można wyjątkowo dobrze zachowany krajobraz nakopalniany: hałdy i leje poszybowe oraz znakomicie zrekonstruowaną architekturę podziemi sprzed 5-4 tys. lat. Dzięki blisko 500-metrowej podziemnej trasie turystycznej odwiedzający to miejsce turyści mogą prześledzić prawie wszystkie techniki wydobywania krzemienia pasiastego i zobaczyć unikatowe na skalę światową kopalnie komorowe. Obecnie prócz zachowanego kompleksu kopalń znajdują się tu: rekonstrukcja szybu i obozowiska przyszybowego oraz rekonstrukcja wioski neolitycznej z chałupami społeczności kultur pucharów lejkowatych i amfor kulistych. Teren ten jest również miejscem interesujących lekcji muzealnych.

Muzeum i Rezerwat Archeologiczno-Przyrodniczy
Krzemionki k. Ostrowca Św., 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. 041 262 09 78; fax 041 265 36 51

Czynne: V-IX poniedziałek – piątek 9.00-18.00, sobota 9.00-17.00, niedziela 11.00 -17.00; IV i X poniedziałek – sobota 9.00 – 16.00, niedziela 11.00-16.00, XI-III poniedziałek – sobota 9.00-15.00, niedziela 11.00-15.00

www.krzemionki.pl

Bałtowski Park Jurajski

Niepowtarzalną okazję zobaczenia i obcowania z naturalnej wielkości prehistorycznymi gadami daje wizyta w jedynym tego typu w Polsce Parku Jurajskim. Na około 3-hektarowym obszarze w miejscowości Bałtów koło Ostrowca Świętokrzyskiego stoi ponad 40 modeli dinozaurów. Największy z nich – diplodok – posiada blisko 11 m wysokości i 26 m długości. Zwiedzanie parku ułatwia specjalnie wytyczona i opisana ścieżka przybliżająca wszystkie okresy geologiczne od kambru aż po neolit. Wstępując do Muzeum Jurajskiego zwiedzający mogą podziwiać skamieniałości z tego okresu. Dla najmłodszych turystów został przygotowany plac zabaw, gdzie wśród różnych atrakcji na dzieci czeka odkopywanie szkieletu kilkunastometrowego tyranozaura i warsztaty geologiczno-plastyczne. Pobyt w Bałtowie uatrakcyjniamy spływy tratwami rzeką Kamienną, oferta Ośrodka Jazdy Konnej „W Krainie Koni”, egzotarium „Dolina gadów” a zimową porą nowopowstałe wyciągi narciarskie.

Bałtowski Park Jurajski
27-423 Bałtów 8a (12 km na północ od Ostrowca Św.)
tel. 041 264 14 20

www.baltowskiipark.pl

"Dolina gadów" – egzotarium
Bałtów – obok Parku Jurajskiego
tel. 0 503 066 203 – Paweł Otwinowski
czynna: 9.00-19.00

Spływy tratwami
27-423 Bałtów 55
tel. 041 264 12 93
www.baltow.info
czynne: IV-X w godz. 9.00-17.00

Zamek „Krzyżtopór”

Wzniesiony przez Wawrzyńca Senesa w latach 1631-1644 zamek „Krzyżtopór” w Ujeździe był do czasu Wersalu największą budowlą pałacową w Europie. Fundator tego „palazzo in fortezza” - pałacu w fortecy – wojewoda sandomierski Krzysztof Ossoliński chciał olśnić współcześnie mu żyjących. I tak monumentalny zespół pałacowy wbudowany w pięcioboczną bastionową fortecę wzniesiony został na wzór kalendarza. Posiadał tyle okien ile dni w roku, tyle komnat ile tygodni, tyle wielkich sal ile

miesiący oraz baszt ile pór roku. Konie w stajniach jadają z marmurowych żłobów przeglądając się w kryształowych lustrach, a rolę sufitu jednej z sal spełniało akwarium, w którym pływały egzotyczne rybki. Na zamek zajmujący powierzchnię 1,3 ha i kubaturze 70 000 m³ Ossoliński wydał kwotę 3 mln ówczesnych złotych polskich. Obecnie zachwycające swym pięknem i wielkością ruiny „Krzyżtoporu” ożywają podczas licznie organizowanych tu turniejów i pokazów walk rycerskich.

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe
gmina Iwaniska
tel. 015 860 11 33
czynny: od 8.00 do zmroku
www.krzyztopor.pl

[Chęciny](#)

Chęciny zlokalizowane są w niewielkiej odległości od Kielc, na trasie Warszawa – Kraków. O ich rozwoju zadecydowały przede wszystkim złoża cennych kruszców: ołowiu, srebra oraz miedzi.

W malowniczej panoramie miasta króluje zamek gotycki wybudowany około 1300 r. na wyniosłej górze, zwanej Zamkową. Spotkać w nim można ducha dawnej mieszkanki zamku – Królowej Bony albo trafić na jeden z licznie organizowanych tu turniejów rycerskich.

W tym historycznym miasteczku znajduje się również szereg innych zabytkowych obiektów. Godnymi polecenia są m.in.: wczesnobarokowy klasztor s. Bernardynek, kościół i klasztor Franciszkanów ufundowany przez Kazimierza Wielkiego w 1368 roku, kościół parafialny wzniesiony w I połowie XIV w. oraz renesansowy budynek dawnej karczmy zwany Niemczówką.

Warto wiedzieć, iż niegdyś Chęciny zamieszkiwała ludność pochodzenia żydowskiego, czego świadectwem jest późnorenesansowa synagoga wybudowana w poł. XVII w. oraz kirkut.

Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach
Plac 2-go Czerwca 4, 26-060 Chęciny
tel. 041 315 10 06
www.checiny.com

[Zespół Pałacowy w Kurozwałkach](#)

W 2 połowie XIV w. w Kurozwałkach zbudowany został zamek znany z dokumentu z 1400 r. jako „castrum Curoswank”. Na przełomie kolejnych stuleci budowlę wielokrotnie przebudowywano nadając jej coraz bardziej reprezentacyjny charakter, by w końcu w XVIII w. założenie mieszkalno-obronne całkowicie przekształcić w barokowo-klasycystyczną rezydencję. Obecnie w zespole parkowo-pałacowym uwagę przykuwa budynek zamkowy a w nim bogato zdobiona pięcioosiowa fasada oraz krużgankowy dziedziniec. Warto zwiedzić wnętrza kurozwałckiego pałacu wraz z piwnicami oraz skorzystać z noclegów w stylowych wnętrzach pałacu, Oranżerii i Oficyny. Niecodzienną atrakcją jest stado bizonów amerykańskich liczące ponad 80 sztuk, które można oglądać z wnętrza wozu „safari bizon”. Miłośnicy aktywnego wypoczynku mogą pojeździć konno, rowerem, zagrać w paint-ball lub spróbować swych sił na zjeżdżalni linowej. Na życzenie organizowane są również pokazy walk rycerskich, artylerii i dawnych tańców.

Pensjonat „Popielówka” Zespół Pałacowy sp. z o.o.
ul. Zamkowa 3, Kurozwałki, 28-200 Staszów
tel. 015 866 72 72, 015 866 72 71, fax. 015 866 72 36
www.bizony.com

Opatów

W leżącym na Szlaku Bursztynowym Opatowie dawne czasy pozostawiły wiele cennych pamiątek. Najcenniejszym zabytkiem miasteczka jest pamiętająca okres romański kolegiata św. Marcina. Do dziś dnia podziwiać w niej można romańskie okienka tzw. biforia oraz dekoracje w postaci fryzu. Na szczególną uwagę zasługują umieszczone w lewej nawie transeptu nagrobki rodziny Szydłowieckich z ciekawą płaskorzeźbą z brązu tzw. Lamentem Opatowskim. Do tej trzynawowej świątyni zbudowanej na planie krzyża łacińskiego prowadzi droga przez renesansową Bramę Warszawską. Nieopodal kościoła położony jest rynek, na którym stoi przysadzisty ratusz z przełomu XVI/XVII w. a pod nim udostępniono do zwiedzania 400-metrową Podziemną Trasę Turystyczną. Po drugiej stronie rzeki Opatówki warto zwiedzić klasztor oo. Bernardynów z barokowym kościołem i interesującymi rzeźbami rokokowymi.

Punkt Informacji Turystycznej
Oddział PTTK w Opatowie
Pl. Obrońców Pokoju 18, 27-500 Opatów
tel. 015 868 27 78
<http://free.ngo.pl/pttkopatow>

Parafia rzymsko-katolicka p.w. św. Marcina
ul. S. "Grotta" Roweckiego 8
27-500 Opatów
tel./fax 015 868 27 64
www.kolegiataopatow.sandomierz.opoka.org.pl
Zwiedzanie kolegiaty: niedziele i święta: 13.30-16.30, dni powszednie: 10.00-17.00

Muzeum im. Przytkowskich

Przy rynku, w dwóch kamieniczkach z XVIII w., mieści się muzeum zegarów założone i prowadzone przez rodzinę Przytkowskich. Posiada bogate i zróżnicowane zbiory setek zegarów słonecznych i przyrządów gnomonicznych, rozmaite przyrządy do mierzenia czasu: klepsydry, zegary ogniowe i mechaniczne a także przyrządy astronomiczne. Uznaje się, iż jest to trzeci taki zbiór na świecie po Oxfordzie i Chicago. W dziale starodruków liczącym około 600 tomów do najcenniejszych należy dzieło Kopernika z 1566 r. „De revolutionibus orbium coelestium”, oraz egzemplarze z autografami Heweliusza, Kartezjusza i Huyghensa. Godną uwagi jest ponadto kolekcja grafik i ekslibrisów licząca około 25.000 dzieł powstałych od XVI do XX w. oraz zachowane wnętrza domu Przytkowskich wypełnione zbiorami sztuki.

Muzeum im. Przytkowskich
Pl. T. Kościuszki 7/8, 28-300 Jędrzejów
tel. 041 386 24 45, 041 386 11 56
czynne: wtorek – niedziela, 16 IV – 15 X w godz. 8.00-17.00, 16 X – 15 IV w godz. 8.00 – 15.00

Wiślica - kolebka Państwa Polskiego

Licząca ponad 1000 lat Wiślica to jedna z najstarszych miejscowości w Polsce. Niektóre źródła podają, iż księżę państwa Wiślan przyjął tu chrzest w 880 roku. Do dnia dzisiejszego zachowała się gipsowa misa chrzcielna o średnicy 4,5 m i głębokości 37 cm służąca do chrztu zbiorowego. Najcenniejszym zabytkiem miasteczka jest jednak gotycka kolegiata, dziś Bazylika Mniejsza. Dzięki romańsko-gotyckiej figurze Matki Bożej zwanej Madonną Łokietkową z 1300 r. znana jest jako Sanktuarium Matki Bożej Wiślickiej. Pod posadzką gotyckiego kościoła odnaleziono relikty dwóch romańskich świątyni z XII i XIII w. oraz słynną posadzkę wiślicką tzw. „Płytę Orantów” datowaną na 1170 r. – unikalne w skali

europeskiej. W obrębie zabytkowego układu urbanistycznego na uwagę zasługują m.in.: Dom Długosza z 1460 r., w którym mieści się Muzeum Regionalne, gotycka dzwonnica oraz liczne zabytkowe kamienice.

Muzeum Regionalne – Dom Długosza

ul. Długosza 22, 28-160 Wiślica

tel. 041 379 21 64, 0 508 869 366

czynne: środa-niedziela 9.00-16.00

www.muzeum.wislica.pl

Sanktuarium Matki Bożej Wiślickiej zw. Łokietkową

ul. Długosza 26, 28-160 Wiślica

tel. 041 379 20 39

www.kielce.opoka.org.pl/dekanaty/sanktuaria/wislica.html

KIELCE – SERCE REGIONU

Muzeum Narodowe

Siedzibą Muzeum Narodowego w Kielcach jest pałac, należący niegdyś do biskupów krakowskich. Ich rezydencję ufundował Jakub Zadzik w latach 1637-1641. Pałac biskupi jest najlepiej zachowanym obiektem architektonicznym w Polsce z czasów Wazów. W salach na piętrze zachowały się oryginalne wnętrza, stropy belkowe, malowidła na stropach i fryzy malowane na ścianach. Na tyłach rezydencji odtworzono ogród ozdobny, zwany włoskim, z XVII-wiecznym układem kwaterowym

Działające w pałacu Muzeum posiada ekspozycje stałe: Zabytkowe wnętrza z XVII i XVIII w.; Dawne uzbrojenie europejskie i wschodnie; Sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego; Galeria malarstwa polskiego i sztuki zdobniczej (m.in. P. Michałowski, J. Kossak, J. Brandt, J. Chełmoński, J. Malczewski).

Muzeum Narodowe – Pałac Biskupów Krakowskich

Plac Zamkowy 1, 25-010 Kielce

Kasa biletowa tel. 041 344 23 18, 344 40 14

www.muzeumkielce.net

Czynne: wtorek 10.00-18.00, środa-niedziela 9.00-16.00

Katedra

W 1171 r. biskup Gedeon ufundował na Wzgórzu Zamkowym kolegiatę pw. Wniebowzięcia NMP. Była to świątynia w stylu romańskim. Na przestrzeni wieków, miały tu miejsce liczne przebudowy i rozbudowy, dzięki którym kościół przyjął wygląd wczesnobarokowej, trójnawowej bazyliki.

We wnętrzu kieleckiej katedry należy zwrócić uwagę na gotycki tryptyk, przedstawiający koronację Matki Bożej oraz postacie świętych Wojciecha i Stanisława; polichromie z 1898 r., galenową płaskorzeźbę Marii Panny oraz barokowy ołtarz główny wg projektu Fontany.

We wnętrzu bazyliki znajduje się również słynący łaskami obraz Matki Boskiej Łaskawej Kieleckiej z Dzieciątkiem. Dla turystów do zwiedzania udostępniony został skarbiec katedralny i podziemna krypta grobowa biskupów kieleckich.

Katedra p.w. Najświętszej Marii Panny

Plac Marii Panny 3, 25-013 Kielce

tel. 041 344 63 07

www.katedra.opoka.org.pl

Katedrę można zwiedzać codziennie, w godz.: 11.00 -13.00

Muzeum Zabawek i Zabawy

Muzeum Zabawek i Zabawy istnieje w Kielcach od 1979 r. Od czerwca 2006 roku ma nową siedzibę oraz nazwę. Najcenniejszą część jego zbiorów stanowią zabawki historyczne, wśród których znaleźć można m.in. lalki z przełomu XIX/XX w., pochodzące z XIX wieku: żołnierzyki ołowiane, niemiecką miniaturową maszynę do szycia, rzutnik na szklane przezrocza, pokoiki dla lalek, zestawy mebelków lalkowych, zagraniczne i polskie klocki. Najstarszym eksponatem Muzeum jest niemiecka lalka woskowa z końca XVIII w.

Placówka posiada również interesujące wystawy stałe takie jak: Wesoła Gromada, Popołudniowa herbatka, Wystawa zabawek pluszowych, Na babcynym strychu, Kolejka elektryczna, W świetle motoryzacji, wystawa klocków Lego, Świętokrzyski stragan, Mój teatr itp.

Muzeum Zabawek i Zabawy

pl. Wolności 2, 25 - 367 Kielce

tel.: 041 34 440 78, tel./fax: 041 34 448 19

www.muzeumzabawek.kielce.pl

czynne: codziennie oprócz poniedziałków w godz. 10.00 - 18.00

Karczówka

Karczówka to malownicze wzgórze położone w zachodniej części Kielc, na szczycie, którego znajduje się piękny pobernardyński klasztor z XVII w. ufundowany przez biskupa Marcina Szyszkowskiego. Wczesnobarokowy kościół wzniesiono w latach 1624 - 28, do którego w latach 1629 – 31 dobudowano klasztor z krużgankami oraz zabudowania gospodarcze. W kościelnej kruchcie zachowała się tablica erekcyjna z 1626 roku. Wewnątrz świątyni na szczególną uwagę zasługuje kaplica św. Barbary z interesującą barokową rzeźbą patronki górników w ołtarzu, wykonaną w 1664 roku z bryły galeny - rudy ołowiu, wydobytej nieopodal Karczówki.

Porośnięte sosnowym lasem wzniesienie, będące jednocześnie rezerwatem krajobrazowym, stanowi również doskonały punkt widokowy. Podziwiać z niego można panoramę miasta, a przy dobrej pogodzie dalsze pasma Gór Świętokrzyskich.

Klasztor na Karczówce

25-602 Kielce

tel. 041 345 05 38

Msze Święte – niedziele: 8.00, 10.00, 12.00, 18.00; dni powszednie: 8.00, 18.00

Kielce noca

Tych, którzy lubią wieczorne i nocne chwile spędzać poza domem, Kielce zapraszają do odwiedzenia licznych kawiarenek posiadających swój niepowtarzalny klimat, pubów i dyskotek, restauracji, teatru, filharmonii czy też kin. Niezależnie od gustu i upodobań, każdy znajdzie coś dla siebie. W gronie przyjaciół i znajomych potańczy, posłucha dobrej muzyki, skorzysta z bogatej oferty restauracji serwujących oprócz tradycyjnej polskiej kuchni również dania z kuchni całego świata, obejrzy ciekawy film czy wysłucha koncertu Filharmonii Świętokrzyskiej.

Wszystkie miejsca mają swój urok i nieustannie zachęcają swych gości do wspólnej zabawy.

Miejski Ośrodek Informacji Turystycznej w Kielcach

Pl. Niepodległości 1 (Dworzec PKP I p.)25-506 Kielce

tel./fax. 041 345 86 81, 367 64 36

www.um.kielce.pl/turystyka

Kieleckie Centrum Kultury

Kieleckie Centrum Kultury to instytucja na trwałe wpisana w artystyczny pejzaż świętokrzyski mająca na swoim koncie wiele spektakularnych koncertów, oper, musicali i spektakli teatralnych. W skład szerokiego repertuaru wchodzi propozycje zarówno klasyczne, jak i współczesne wykonywane przez wybitnych artystów polskich oraz zagranicznych.

Kieleckie Centrum Kultury posiada dwie sceny: dużą, będącą równocześnie jedną z trzech największych w Polsce, wyposażoną w dwie sceny obrotowe oraz małą scenę.

Dodatkowo w obiekcie tym swoją siedzibę mają: Filharmonia Świętokrzyska, kielecki oddział Telewizji Polskiej, Galeria Sztuki Współczesnej „Winda” oraz Kielecki Teatr Tańca.

Kieleckie Centrum Kultury

Plac Moniuszki 2 b, 25-334 Kielce

tel. 041 344 40 32

www.kck.com.pl

Georaj

Kielce uznawane są za miasto o wybitnych walorach geologicznych, na terenie którego znajdują się aż cztery rezerwaty geologiczne. Najbardziej znany to rezerwat Kadzielnia, utworzony w miejscu dawnego kamieniołomu. Ochronie podlegają tu liczne skamieniałości koralów, głowonogów, unikalnych w świecie ryb pancernych oraz ramienionogów. Ponadto zobaczyć można ciekawe przykłady różnorodnych zjawisk tektonicznych, mineralizacyjnych i krasowych a wśród nich 26 jaskiń. W tym niezwykłym miejscu znajduje się również kielecki amfiteatr malowniczo położony wśród skał.

Rezerwat geologiczny „Ślichowice”, utworzony w celu zachowania odkrywki skalnej, przedstawia interesujący fragment tektoniki hercyńskiej Gór Świętokrzyskich w postaci charakterystycznie i silnie przełamanych skał wapiennych. Zobaczyć tu można bardzo ciekawy profil geologiczny z obalonym fałdem skalnym.

W leżącym na wschodnim krańcu Pasma Kadzielniańskiego rezerwacie Wietrznia znajdują się wapienie górnodońskie o zmiennej grubości ławic, w których występują szczątki fauny ramienionogów, koralowców, ślimaków, małży, trylobitów liliowców i ryb pancernych.

Interesująco prezentuje się również najmniejszy z kieleckich rezerwatów, otoczony lasem - Biesak – Białogon, w którym ochronie podlegają wychodnie skał ordowickich i kambryjskich wykazujące wiele ciekawych zjawisk tektonicznych.

GeoPark Kielce

ul Szymanowskiego 6, 25-361 Kielce

tel. 041 367 66 54

www.geopark-kielce.pl

ZDROJE ZDROWIA I URODY

Busko-Zdrój

Busko –Zdrój to jedno z najlepszych uzdrowisk polskich, którego największym bogactwem jest woda siarczkowa i jodkowo-bromkowa. Leczy się tu choroby układu krążenia, narządu ruchu, układu vegetatywnego, choroby skóry i kobiece. Pierwszy zakład kąpielowy w Busku – obecne sanatorium „Marconi” – został uruchomiony 1 czerwca 1836 r. i tę datę uważa się za początek kurortu. Łazienki wg projektu Henryka Marconiego zbudowane są w stylu klasycystycznym w otoczeniu zabytkowego parku. Podstawą kuracji są kąpiele siarczkowe i kuracja pitna. Tradycyjna hydroterapia wspomagana jest całą gamą zabiegów fizjoterapeutycznych oraz nowoczesną aparaturą medyczną m.in. aquamassage, vacumed, platforma wibracyjna czy leczenie zimnem w komorach bądź kabinach kriogenicznych w temp. poniżej -120°C., dając wspaniałe efekty lecznicze.

Oprócz zabiegów leczniczych można skorzystać z zabiegów upiększających i odmładzających typu SPA i Wellness przywracających harmonię ciała i ducha. W szerokiej ofercie uzdrowiska znajdują się: kapsuła młodości, masaże, kąpiele, okłady z błota z Morza Martwego, opalanie natryskowe, zabiegi relaksacyjne podczas muzykoterapii i w grocie solno-jodowej. Warto pamiętać o zabraniu stroju wieczorowego. Sala koncertowa Sanatorium „Marconi” niemal codziennie rozbrzmiewa muzyką. Co roku mają tu miejsce duże wydarzenia artystyczne: Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz, Buskie Spotkania z Folklorem, Lato z Chopinem.

„Uzdrowisko Busko – Zdrój” S.A.
ul. F. Rzewuskiego 1, 28–100 Busko–Zdrój
tel. 041 370 32 00
tel./fax 041 378 41 54
www.uzdrowisko-busko-zdroj.com.pl
e-mail: dyrekcja@uzdrowisko-busko-zdroj.com.pl

Sanatorium "Włókniarz"
ul. Rokosza 1, 28-100 Busko-Zdrój
Rezerwacja: tel. 041 378 10 16, 041 378 30 41
fax 041 378 10 18
www.wlokniarz.pl
e-mail: sekretariat@wlokniarz.pl

21 Wojskowy Szpital Uzdrowskowo-Rehabilitacyjny
ul. F. Rzewuskiego 8, 28-100 Busko-Zdrój
Rezerwacja: tel. 041 378 03 85; Centrala: tel. 041 378 24 17
Recepcja: tel. 041 378 09 00
www.21wszur.pl
e-mail: rezerwacja@21wszur.pl

Sanatorium "Nida-Zdrój" Sp z o.o.
ul. Rzewuskiego 9, 28-100 Busko-Zdrój
tel. 041 378 24 91~3, tel./fax 041 378 37 72
www.sanatoria.com.pl
e-mail: nida@sanatoria.com.pl

Sanatorium "Willa Zielona"
ul. 1-go Maja 39, 28–100 Busko–Zdrój
tel. 041 370 32 73

Solec-Zdrój

Uzdrowisko Solec-Zdrój, przyciąga coraz więcej kuracjuszy i turystów, a dzieje się to za sprawą nowych możliwości wypoczynku i leczenia. Występujące w soleckich wodach duże stężenie związków siarki dwuwartościowej i wysoka ich mineralizacja powodują, że są one najsilniejszymi wodami leczniczymi w Polsce, a nawet jednymi z najlepszych w Europie. W uzdrowisku leczy się schorzenia narządów ruchu oraz układu obwodowego i nerwowego, choroby kobiece, zatrucia metalami ciężkimi oraz schorzenia reumatyczne i ortopedyczno-urazowe.

Właśnie tutaj powstał nowy obiekt hotelowo-sanatoryjny „Malinowy Zdrój” bazujący na jednym z najsilniejszych ujęć solankowych. Można w nim skorzystać z szerokiej gamy zabiegów odmładzających, poprawiających samopoczucie oraz upiększających, do których należą m.in. kąpiele perełkowe, kapsuła młodości, masaże, hydromasaże, koloroterapia, aromaterapia, terapia algami i solą morską, zabiegi ujędrniające ciało i twarz, relaks w saunie fińskiej, parowej oraz ziołowej.

Uzdrowisko Solec-Zdrój
ul. 1-go Maja 1, 28-131 Solec-Zdrój
tel. 041 377 60 17

Malinowy Zdrój – Solec SPA
ul. Leśna 7, 28-131 Solec Zdrój
tel. 041 370 40 00, 370 40 03
www.malinowyzdroj.pl

HISTORYCZNE MIASTA I MIASTECZKA

Pińczów - Sarmackie Ateny

Pińczów - serce Ponidzia, miejscowość położona nad Nidą, założona przez kardynała Zygmunta Oleśnickiego. Główny ośrodek reformacji w Małopolsce, siedziba arian - braci polskich, tu dokonano pierwszego i najpiękniejszego przekładu na język polski Biblii zwanej brzeską, w tut. gimnazjum kształci się późniejszy proboszcz Krzyżanowic i Pińczowa współtwórca konstytucji 3 maja Hugo Kołłątaj, tu posiada swój warsztat kamieniarski nadworny architekt Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy.

Godne zobaczenia są: zespół klasztorny popauliński, kościół i klasztor reformatów, renesansowa synagoga, pałac wielopolskich, Dom na Mirowie czyli drukarnia ariańska, meandry Nidy i piękną okolicę ze wzgórza św. Anny na którym znajduje się wykonana z miejscowego "pińczaka" wg projektu Gucciego wolnostojąca kaplica kopułowa. Tutaj również zlokalizowana jest stacja Kolejki Wąskotorowej „Ciuchcia Expres Ponidzie”.

Centrum Informacji Turystycznej „PONIDZIE”

Plac Wolności 22, 28-400 Pińczów

tel./fax 041 357 54 04

www.pinczow.com.pl

e-mail: cit@pinczow.com.pl

Szydłów – polskie Carcassonne

Szydłów, z powodu doskonale zachowanego średniowiecznego układu urbanistycznego oraz murów miejskich, już przed laty zyskał miano polskiego „Carcassonne”. Wykonane z lokalnego wapienia w XIV wieku mury mierzyły 1080 m długości do 1,8 m szerokości. Dodatkowym zabezpieczeniem miasta oraz zamku, wybudowanego na zlecenie Kazimierza Wielkiego ok. 1354 roku, wzdłuż południowego odcinka murów, była fosa, której resztki zachowały się do dzisiaj. Po dziś dzień podziwiać można Salę Rycerską, Skarbczyk, w którym mieści się Muzeum Regionalne oraz Bramę Krakowską. Na północ od rynku stoi późnogotycka synagoga wzniesiona przed 1564 r. gdzie obecnie mieści się gminny ośrodek kultury.

Muzeum Regionalne

ul. Szkolna 8, 28-225 Szydłów

tel. 041 354 51 46

czynne: V-IX poniedziałek-piątek 7.30-15.30,

sobota-niedziela 10.00-14.00; X-IV poniedziałek-piątek 7.30-15.30

www.szydlow.pl

Gminne Centrum Kultury – dawna Synagoga

ul. Targowa 3, 28-225 Szydłów

tel. 041 35 45 313

Końskie

Końskie znane już od XI w., związane były z rodem Odrowążów a od XVII w. Małachowskich. W jego centrum zachowało się jedno z ciekawszych założeń parkowych w Polsce z tzw. małą architekturą ogrodową z II poł. XVIII i I poł. XIX stulecia. Można tu zobaczyć Oranżerię Egipską, Świątynię Grecką, Domek Wnuczątów, altany, gloriety i ogrodzenia z basztami. W parku rosną liczne okazy

drzew pomnikowych (lipy, dęby), wśród których zlokalizowany jest zespół pałacowy składający się z dwóch półkolistych skrzydeł. Tuż obok parku w miejscowym Oddziale PTTK znajduje się Izba Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej eksponująca pamiątki związane z Ziemią Konecką. W rynku warto zwiedzić późnogotycki kościół św. Mikołaja z przełomu XV i XVI w., a w nim zobaczyć interesujący zegar słoneczny z 1621 r.

Punkt Informacji Turystycznej i Izba Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej

Oddział PTTK w Końskich

ul. Zamkowa 7, 26-200 Końskie

tel. 041 372 31 70

<http://konskie.pttk.pl>

Izba Pamięci i Tradycji czynna: poniedziałek-piątek 10.00-16.00

[Nowy Korczyn](#)

Nowy Korczyn, którego założycielem był sam Książę Bolesław Wstydlivy, stanowi w dzisiejszych czasach doskonały przykład małomiasteczkowej architektury. W jego panoramie dominują dwa niezwykle kościoły – nowokorczyńska fara i dawny klasztor Franciszkanów. Fara wybudowana w XVI w. swój obecny wygląd zawdzięcza przeprowadzonej na początku XVII w. gruntownej przebudowie. Uwagę zwraca piękna manierystyczna fasada zachodnia, barokowy ołtarz główny, sklepienie ozdobione dekoracją stiukową oraz zachowany fragment późnogotyckiego tryptyku, przedstawiający Oplakiwanie Chrystusa.

Dawny klasztor Franciszkanów został wzniesiony w drugiej poł. XIII w. z fundacji Bolesława Wstydliwego i jego żony Kingi., a następnie rozbudowany w XIV w. przez Kazimierza Wielkiego. We wnętrzu świątyni podziwiać można gotyckie i barokowe polichromie.

Interesującym obiektem – świadectwem czasów, kiedy to w Nowym Korczynie połowę mieszkańców stanowiła ludność żydowska - są ruiny nowokorczyńskiej, klasycystycznej synagogi z końca XVIII w.

Urząd Gminy Nowy Korczyn

ul. Krakowska 1, 28-136 Nowy Korczyn

tel. 041 37 71 003, 37 71 430

<http://nowykorczyn.pl>

[Bodzentyn](#)

Słynące w Europie Środkowej z targów końskich miasteczko Bodzentyn należy do najczęściej odwiedzanych miejscowości turystycznych w sercu Gór Świętokrzyskich. Założone w 1355 r. miasto biskup Florian z Morska w XIV w. zabezpieczył murami obronnymi i wznosił zamek na wysokiej skarpie. Król Władysław Jagiełło spędził w nim dwa dni w 1410 r. odbywając pielgrzymkę na Święty Krzyż przed wyprawą krzyżacką. W XV w. wzniesiony został drugi z najcenniejszych obiektów Bodzentyna gotycki kościół obecnie kolegiata pw. Wniebowzięcia NPM i św. Stanisława. W bogatych wnętrzach świątyni podziwiać można tryptyk bodzentyński z pocz. XVI w. autorstwa ucznia Wita Stwosza Marcina Czarnego oraz renesansowy ołtarz namalowany w 1546 r. na polecenie Zygmunta Starego dla Katedry Wawelskiej jako ołtarz główny. Przy ulicy 3 Maja 13 warto zwiedzić Zabytkową Zagrodę Czernikiewiczów z 1897 r. – punkt etnograficzny Muzeum Wsi Kieleckiej.

Urząd Miasta i Gminy w Bodzentynie

ul. Suchedniowska 3, 26-010 Bodzentyn

tel. 041 31 15 010, 31 15 511, 31 15 114

www.bodzentyn.ugm.pl

Raków

Miasteczko Raków założył w 1567 r. kasztelan żarnowski – Jan Sienieński – wyznawca nauki Kalwina. Nadał on mieszkańcom liczne przywileje i pozwolił na swobodę religijną. Dzięki temu do Rakowa zaczęli ścinać tłumnie rzemieślnicy, lekarze, swe rezydencje lokowała szlachta. Przybyli też najwybitniejsi przedstawiciele myśli ariańskiej tzw. Bracia Polscy. Powołano Akademię Rakowską skupiającą wybitne osobistości świata nauki. W 1638 r. fala kontrreformacji doprowadziła do zmierzchu dotychczasowych funkcji Rakowa i jego upadku. Obecnie podziwiać tu można jedynie ślady dawnej świetności. Należy do nich kościół pw. św. Trójcy zbudowany w miejscu dawnego zboru ariańskiego, mały kamienny budynek z XVII w. – mieszkanie ministra Zboru Braci Polskich, kościół reformatów pw. św. Anny z 1641 r. oraz kilka domów pochodzących z czasów ariańskich.

Urząd Gminy Raków
ul. Ogrodowa 1, 26-035 Raków
tel./fax. 041 353 50 18
www.rakow.pl

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Rakowskiej
ul. Sienieńskiego 6, 26-035 Raków
tel./fax. 041 353 51 54
www.tpZR.rakow.pl

Chmielnik

Chmielnik jako miejscowość pojawia się w dokumentach w bardzo dramatycznym momencie historii Polski. 18 marca 1241 r., podczas najazdu Tatarów na jego przedpolu odbyła się „Chmielnicka” bitwa, uznana za jeden z większych bojów XIII-wiecznej Europy. Z historią miasta wiążą się również dzieje społeczności żydowskiej, czego świadectwo stanowi synagoga wzniesiona prawdopodobnie w latach 1633-34. Od kilku lat w Chmielniku w połowie czerwca odbywa się duża cykliczna impreza „Spotkania z Kulturą Żydowską”.

Obecnie przybywający do miasteczka turyści podziwiać mogą Chmielnicki Rynek z XIX w. oraz mieszczkańskie i czynszowe kamienice posiadające sklepienia łukowe ze wspornikami. Ponadto warto zwrócić uwagę na kościoły: parafialny wybudowany w latach 1730-1783 oraz postawiony w miejscu dawnej drewnianej świątyni kościół z XVI w.

Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku
Plac Kościelny 5, 26-020 Chmielnik
tel./fax: 041 354 32 73, 354 22 78, 354 21 81, 354 20 29
www.chmielnik.com

Stopnica

Stopnica, niewielkie miasteczko leżące w Powiecie Buskim, za czasów Kazimierza Wielkiego, była jednym z Miast Królewskich. Obecnie w rynku zobaczyć można wybudowany w 1362 roku gotycki pokutny kościół - Stopnicka Fara – należący do serii baryczkowskiej. Murowana z ciosów kamiennych Fara, posiada prostokątny korpus z dwoma filarami i wieloboczne prezbiterium. Do świątyni przylegają dwie kaplice - późnogotycka i wczesnobarokowa. W jej wnętrzu szczególną uwagę należy zwrócić na sklepienie z zachowanymi oryginalnymi żebrami, zwornikami i wspornikami. Kościół mimo poważnych zniszczeń, jakich doznał podczas II wojny światowej zachował swój dawny, oryginalny wygląd.

Urząd Gminy w Stopnicy
ul. Kościuszki 2, 28-130 Stopnica
tel. 041 377 98 00, 377 98 10
www.stopnica.pl

STRUMIENIE HISTORII

Kielce – Stefan Żeromski

Stefan Żeromski związany był z Kielecczyzną w sposób szczególny. Urodził się w podkieleckim Strawczynie, dzieciństwo spędził w Ciekotach, mieszkał w Kielcach i uczył się w kieleckim gimnazjum. Dziś mieści się tu Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego, w którym warto zobaczyć ekspozycje prezentujące pamiątki rodzinne, przedmioty związane ze szkołą i nauką, wizerunki rodziny, przyjaciół, młodzieńczych miłości pisarza oraz pierwsze wydania utworów Żeromskiego.

Ziemia świętokrzyska obecna jest niemal w całej twórczości Żeromskiego. Akcja wielu znanych utworów rozgrywa się w Kielcach. Opisy tutejszych krajobrazów oraz samego miasta można znaleźć w „Syzyfowych pracach”, „Dziejach Grzechu”, „Ludziach bezdomnych” i „Puszczy Jodłowej”.

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego
(oddział Muzeum Narodowego w Kielcach)
ul. Jana Pawła II 5, 25-013 Kielce
tel. 041 344 57 92
www.muzeumkielce.net
Czynne: wt., cz., pt., niedz. 9.00–15.30, śr. 11.00–17.30

Oblęgorek – Henryk Sienkiewicz

W Oblęgorku niedaleko Strawczyna mieści się posiadłość polskiego Noblisty – Henryka Sienkiewicza, którą pisarz otrzymał w darze od społeczeństwa z okazji 25-lecia pracy literackiej. Obecnie w pałacu znajduje się Muzeum poświęcone jego życiu i twórczości. Ekspozycja wiernie oddaje układ pokoi i ich wyposażenia z czasów zamieszkiwania w pałacu rodziny Sienkiewiczów.

Wystawa biograficzno - literacka dostarcza wiele informacji na temat pisarza, jego działalności pozaliterackiej oraz podróży. W muzeum znajdują się jedne z najcenniejszych pamiątek po Sienkiewiczu - albumy, adresy, dokumenty i listy przesyłane jubilatowi w dowód uznania, podziwu i czci dla jego talentu.

Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku
(oddział Muzeum Narodowego w Kielcach), 26-067 Strawczyn
tel. 041 303 04 26, fax 041 303 04 26 w. 21
www.muzeumkielce.net
Otwarte: z wyjątkiem świąt w środy-soboty w godz. 10–16 (XI–IV), wtorki -soboty w godz. 10–16 (V–X)

Nagłowice – Mikołaj Rej

Mikołaj Rej – autor słynnych słów: "A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają" - zwany jest ojcem literatury polskiej, gdyż był pierwszym pisarzem tworzącym wyłącznie w języku polskim. W Nagłowicach, w których mieszkał, w dworze z około 1800 roku, znajduje się obecnie izba jego pamięci. Przedstawia ona związki pisarza z tą miejscowością i znaczenie jego twórczości, zarówno dla piśmiennictwa jak i całej kultury polskiej.

W zabytkowym parku angielskim otaczającym dworek do dziś zachowały się sędziwe dęby, pamiętające czasy pisarza.

Przybywający do Nagłowic turyści mogą skorzystać z noclegów w zabytkowych wnętrzach dworku.

Dworek Mikołaja Reja
ul. Kacpra Walewskiego 7, 28-362 Nagłowice
tel. 041 381 45 70, 381 49 21
www.naglowice.glt.pl
Dworek czynny: pon.–sob. 8.00–16.00, niedz. i święta od 1 maja do 30 września 9.00–17.00

Bodzechów – Witold Gombrowicz

Witold Gombrowicz - powieściopisarz, dramaturg, eseista – urodził się w Małoszycach k. Opatowa a okres, w którym jego ojciec był dyrektorem zakładów żelaznych spędził w Bodzechowie. Obserwacje poczynione wtedy przez pisarza, wychowanego w atmosferze „dworu ziemiańskiego” miały ogromny wpływ na jego twórczość. Wiele literackich obrazów z „Pornografii”, „Ferdydurke” czy „Ślubu” wprost przywołuje Ćmielów, Brzóstowę, Grocholice, Ostrowiec Świętokrzyski, Rudę (dziś Kościelną) czy też wspomniany Bodzechów. Tutaj też tymczasową siedzibę ma Muzeum Witolda Gombrowicza. W przyszłości ma ono zostać przeniesione do Dołów Biskupich, gdzie ojciec Gombrowicza prowadził fabrykę tektury „Witulin”.

W Dołach Biskupich w czerwcu odbywa się Piknik Gombrowiczowski, podczas którego prezentowane są sztuki teatralne, odbywają się wystawy, plenery i pokazy filmów. Miejsca związane z dzieciństwem i młodością pisarza połączone zostały zielonym szlakiem rowerowym.

Muzeum Witolda Gombrowicza
ul. Fabryczna 1, 27-420 Bodzechów
Kontakt - Fundacja im. Witolda Gombrowicza „Witulin”
tel. 0 501 095 513 (prezes – Włodzimierz Szczałuba)

Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu

W położonym 24 km na zachód od Końskich Maleńcu, nad rzeką Czarną, zlokalizowany jest zabytkowy zespół walcowni i gwoździarni posiadający już ponad 200-letnią historię. Wtopiony w naturalny krajobraz wsi zabytkowy park maszynowy powstał w 1836 r. W jego skład weszły wówczas walcownie oraz 11 małych i 4 duże gwoździarki do produkcji gwoździ ciętych z blachy. Pod koniec XIX w. w wyniku modernizacji zakład zyskał kolejne maszyny do produkcji łopat i szpadli. Spośród doskonale zachowanych do dziś elementów do najbardziej interesujących zaliczyć trzeba: cykl produkcyjny walcowania blach oraz wytwarzania z nich narzędzi gospodarczych, hale walcowni, gwoździarni i szpadlarni z 1839 r. oraz unikalne maszyny. Co roku w lipcu podczas festiwalu technologiczno-turystycznego Kuźnice Koneckie można zobaczyć wprowadzane w ruch zabytkowe maszyny i urządzenia.

Zabytkowy Zakład Hutniczy
Maleniec 54, 26-242 Ruda Maleniecka
tel. 041 373 11 42
czynne: codzienne do zmroku

Muzeum Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego

Sielpia to największa miejscowość wypoczynkowa w Regionie Świętokrzyskim, położona nad rzeką Czarną Konecką i spiętrzoną na niej 60-hektarowym zalewem. W XIX w. znana była jednak zupełnie z innych funkcji. Działał tu jeden z największych zakładów przemysłowych Zagłębia Staropolskiego. Obecnie w dawnych budynkach walcowni i pudlingarni (zakładu przerabiającego surówkę na żelazo kowalne) mieści się Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Do jego najcenniejszych eksponatów należy olbrzymie metalowe koło napędowe o średnicy 8m oraz wiele unikatowych maszyn i urządzeń takich jak: tokarki, strugarki, prasy czy też 150-letnie obrabiarki. Ponadto zachowało się ujęcie wody (groble, upusty i kanały), hale produkcyjne, suszarnie drewna, portiernia oraz dawne osiedle fabryczne.

Muzeum Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego
Sielpia 33, 26-200 Końskie
tel. 041 372 02 93
czynne: wtorek-niedziela w godz. 9.00 – 12.00, 13.00 – 17.00

Muzeum Przyrody i Techniki

Muzeum Przyrody i Techniki to placówka wyjątkowa pod względem różnorodności swoich zbiorów. Jej najcenniejszym elementem jest Zespół Wielkopiecowy z pierwszej połowy XIX wieku i początków XX wieku. Jest to jednocześnie najlepiej zachowany kompleks zakładów hutnictwa żelaza w Europie. W muzeum zobaczyć można osadę starożytnego hutnictwa żelaza z piecowiskiem dymarskim, zabytkowe auta produkowane niegdyś przez Zakłady Starachowickie oraz skamieniałe tropy dinozaurów.

Dla dzieci i młodzieży szkolnej organizowane są lekcje podzielone na trzy działy tematyczne: "Od pieca dymarskiego do Wielkiego Pieca", „Miasto Stara i Boforsa" oraz "Tropami świętokrzyskich dinozaurów".

Na terenie zachowanego kompleksu zakładów hutnictwa żelaza organizowane są od kilku lat różnego rodzaju imprezy, z których największym powodzeniem cieszą się: Żelazne Korzenie i Jarmark u Starzecha.

Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. J. Pazdura

ul. Wielkopiecową 1, 27-200 Starachowice

tel. /fax 041 275 40 83

www.ekomuzeum.pl

czynne: IV – X – wtorek- piątek 9.00 – 17.30, sobota - niedziela 14.00 – 18.00,

XI – III – wtorek - piątek 9.00 – 15.30, sobota - niedziela 12.00 –16.00

Kuźnica Mechaniczna w Starej Kuźnicy

W Starej Kuźnicy nad rzeką Młynkowską znajduje się jedyna w Polsce, zachowana w pierwotnej postaci, zabytkowa kuźnica z układem wodnym z XVIII w. W jej wnętrzu zobaczyć można ogromny młot naciskowy uderzający blisko 60 razy na minutę w olbrzymie kowadło, drewniane miechy skrzynkowe, ręczne nożyce do cięcia blachy, piec i inne narzędzia kowalskie. Tuż przy drewnianym budynku kuźnicy zlokalizowane jest urządzenie spiętrzające wodę i wprawiające w ruch wspomniany młot. W jego skład wchodzi stawidła z drewnianym korytem doprowadzające wodę do koła wodnego. Kuźnica stanowi obecnie obiekt muzealny.

Kuźnica Mechaniczna

Stara Kuźnica 46, 26-205 Nieświń

tel. 041 371 91 87

Obiekt udostępnia od wtorku do niedzieli mieszkający obok pan Niewęgłowski

Ruiny zakładu wielkopiecowego w Samsonowie

Zakład wielkopiecowy tzw. „Huta Józefa”, której ruiny podziwiać możemy do dnia dzisiejszego, zbudowany został w latach 1818-1822 dzięki staraniom Stanisława Staszica. Powstał on w miejscu pierwszego wielkiego pieca typu bergamowskiego z 1598 r. przebudowanego w latach 1641-44. Zmodernizowana i nowoczesna huta była w stanie wyprodukować około 800 ton surówki rocznie. Niestety po pożarze w 1866 roku zakład nie został ponownie odbudowany. Obecnie pozostałości huty przypominają klasycystyczne założenia pałacowe, w którego krajobrazie dominuje wieża wyciągowa i okrągły wielki piec.

Urząd Gminy Zagnańsk

ul. Spacerowa 8, 26-050 Zagnańsk

tel. 041 300 13 22, fax. 041 300 13 73

www.zagnansk.pl

[Mur oporowy w Bobrzy](#)

W leżącej w granicach powiatu kieleckiego miejscowości Bobrza w XVII w. zlokalizowano pierwszy na ziemiach polskich wielki piec. W roku 1824 w odległości około 1 km powstał nowy zakład wielkopiecowy usytuowany u stóp wysokiej skarpy. Wzniesiono wówczas potężne mury oporowe imponujące swymi rozmiarami. Mury miały 500 m długości, 5 m szerokości a miejscami dochodziły nawet do 15 m wysokości. Na terenie fabryki stanęły składy na rudę, węgielnice, piece do prażenia rudy, osiedle fabryczne oraz układ wodny. Dalszą rozbudowę zakładu przerwała powódź i wybuch powstania listopadowego. Obecnie można podziwiać pozostałości zakładu wielkopiecowego, osiedla oraz wspomniany mur oporowy.

Urząd Gminy w Miedzianej Górze
ul. Urzędnicza 18, 26-085 Miedziana Góra
tel. 041 303 16 26, fax. 041 303 16 05
www.miedziana-gora.pl

[Walcownia w Nietulisku Dużym](#)

Ruiny walcowni profili drobnych i blach w Nietulisku Dużym to pozostałości zakładu stanowiącego ostatnie ogniwo tzw. „kombinatu starachowickiego”. Zbudowana w latach 1834-46 fabryka była starannie rozplanowanym założeniem urbanistycznym z osiedlem przemysłowym i układem wodnym. Składała się z: walcowni, 2 suszarni, magazynu, szopy, stajni, budynku administracyjnego, wagi oraz 36 domów dla robotników i kadry kierowniczej. Obecnie walcowania żelaza jest cennym zabytkiem techniki, którego największą wartość stanowi kompletnie zachowany historyczny układ wodny.

Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
ul. Warszawska 45 B, 27-415 Kunów
tel./fax. 041 261 31 74, 261 13 62
www.kunow.pl

[Piec hutniczy w Kuźniakach](#)

Po drodze z Rudy Strawczyńskiej do Mniowa warto przystanąć w miejscowości Kuźniaki, by zobaczyć ciekawy architektonicznie wielki piec hutniczy należący niegdyś do huty „Jadwiga”. Przypominający w kształcie ścięty ostrosłup piec funkcjonował od 1782 r. do 1897 r. wytwarzając w czasach swej świetności nawet 1000 ton surówki. Wyrabiano z niej balustrady, kraty, krzyże, rury i blachy. Prócz ruin wielkiego pieca zachowało się do dziś dawne ujęcie wody (grobla, staw i upust), podziemny sklepiony kanał długości ok. 100 m oraz zwały żużła zalegające przy jego wylocie.

Urząd Gminy w Strawczynie
ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn
tel. 041 30 38 002, fax. 041 30 38 157
www.strawczyn.itech.pl

W POSZUKIWANIU UKOJENIA

[Pustelnia Złotego Lasu w Rytwianach](#)

W 1624 r. dla kamedułów kongregacji Monte Corona w pobliżu miejscowości Rytwiany wybudowano Eremus Silvae Aurele – Pustelnię Złotego Lasu. Powstał wówczas kościół pw. Zwiastowania NMP, zabudowania klasztorne i gospodarcze oraz Eremitorium – czyli zespół domków pustelniczych. Do dziś dnia przybywający turyści podziwiać mogą kościół z barokowym wyposażeniem, część parterowych zabudowań klasztornych z tzw. Eremem Tęczyńskiego – jedynym zachowanym domkiem pustelniczym oraz część budynków gospodarczych, w których mieściły się: kuchnia klasztorna, foresteria i apteka. Od 2001 r. opiekę nad zespołem klasztornym sprawuje Ośrodek Kultury i Edukacji „Źródło”, który planuje odbudowę dawnego Eremitorium (16 domków pustelniczych), odtworzenie ogrodu a także budowę obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w których turysta zostanie przeniesiony do enklawy ciszy i spokoju, by zregenerować swe siły psychofizyczne.

Pustelnia Złotego Lasu
Klasztor 1, 28-236 Rytwiany
tel. 015 864 77 95
www.pustelnia.sandomierz.opoka.org.pl

[Kościół św. Jana Chrzciciela w Zawichoście](#)

Zawichost to miasto królewskie położone na wczesnośredniowiecznym szlaku ruskim z zachodniej Europy na wschód, usytuowane nad historyczną przeprawą przez Wisłę. Do dnia dzisiejszego podziwiać można wzniesiony w latach 1244-1257 kościół pofranciszkański (pierwotnie rezydowały tu klaryski) p.w. św. Jana Chrzciciela. Ufundowana przez księcia Bolesława Wstydlwego świątynia wraz z klasztorem stanowiła wiano dla jego siostry księżnej Salomei, która wstąpiła do zakonu klarysek i osiadła w Zawichoście. Był to pierwszy klasztor klarysek w Polsce. Obecnie kościół stanowi wspaniały przykład wczesnogotyckiej architektury, do którego w XVII i XVIII w. dobudowano dwie kaplice. Godnym uwagi jest również wzniesiony w XVIII w. w miejscu XII-wiecznej świątyni kościół Wniebowzięcia NMP. Pozostałości starych murów widoczne są do dziś dnia w podziemiach, a z tyłu kościoła roztacza się przepiękny widok na Wisłę.

Urząd Miasta i Gminy Zawichost
ul. Żeromskiego 50, 27-630 Zawichost
tel. 015 836 41 15, fax. 015 836 40 51
www.zawichost.pl

[Kolegiata św. Józefa w Klimontowie](#)

W malowniczo położonym Klimontowie znajduje się piękna barokowa Kolegiata fundacji Kanclerza Jerzego Ossolińskiego wzniesiona w latach 1643 - 1650. Jest to jedna z najoryginalniejszych i najpiękniejszych budowli z XVII w. wzniesiona na planie elipsy według projektu architekta włoskiego Wawrzyńca Senesa nawiązującego do architektury kościoła Santa Maria della Salute w Wenecji. Wewnątrz świątyni na uwagę zasługują stiuki wykonane przed 1647 rokiem przez Jana Chrzciciela Falconiego, wczesnobarokowe portale, rokokowa polichromia na ścianach i sklepieniu kruchty, rokokowy chór muzyczny i organy oraz cztery ołtarze. W miejscowości tej warto również zobaczyć interesujący kościół i klasztor poddominikański (1613 – 1623) fundacji Jana Zbigniewa Ossolińskiego oraz klasycystyczną synagogę z 1851 r.

Urząd Gminy Klimontów
ul. Zysmana 1, 27 – 640 Klimontów
tel.: 015 866 11 00, 866 10 06
www.klimontow.ugm.pl

Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Kalkowie-Godowie

Sanktuarium stanowiące ważny ośrodek kultu maryjnego, wybudowano w latach osiemdziesiątych XX wieku, dzięki wielkiej woli i sile sprawczej, księdza kustosa Czesława Wali i pracy okolicznych mieszkańców. W ramach niego powstał wielki kompleks obiektów sakralnych, pośród których wyróżniają się: Świątokrzyńska Golgota - 33-metrowa budowla - Panteon Męczeństwa Narodu Polskiego, kościół parafialny ze słynącym z łask obrazem Matki Boskiej Bolesnej, Droga Krzyżowa, Droga Betlejemka, Kaplice Różańcowe, Kaplica Piety, Dom Jana Pawła II, Dom Pielgrzyma, Panorama Świątokrzyńska - ruchome Misterium Męki Pańskiej.

Na terenie sanktuarium prężnie funkcjonuje również warsztat terapii zajęciowej.

Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Królowej Polski Matki Ziemi Świątokrzyńskiej

Kałów-Godów 84a, gm. Pawłów

Informacji udziela Dom Pielgrzyma

tel. 041 272 18 88

Klasztor Cysterski w Wąchocku

Wąchock – miasteczko koło Starachowic słynie nie tylko z dowcipów, ale przede wszystkim z Cystersów sprowadzonych tu w 1179 r. z burgundzkiego opactwa Morimond, przez biskupa krakowskiego Gedeona Gryfitę. W latach 1218-1239 włoski warsztat cysterski br. Simona wznosił tu kamienne opactwo wzorowane na architekturze tokańskiej. Do dziś zachował się pierwotny, romański układ zespołu klasztornego. W latach późniejszych zespół klasztorny wielokrotnie przebudowywano. Przybywający tu miłośnicy architektury sakralnej podziwiać mogą: późnoromański kościół klasztorny, zbudowany na planie krzyża łacińskiego z dwubarwnych ciosów kamiennych; klasztor z doskonale zachowanymi romańskimi wnętrzami, z przepięknym kapitularem stanowiącym wyjątkowej wartości arcydzieło cystersów w Polsce. W krużgankach znajduje się krypta grobowa mjr. Jana Piwnika „Ponurego” – legendarnego dowódcy Świątokrzyżskich Zgrupowań AK, a w budynku klasztornym obok furty mieści się Muzeum O. Cystersów powstałe w oparciu o unikalną kolekcję pamiątek z okresu powstań narodowych, zgromadzonych przez ks. ppłk Walentego Ślusarczyka.

Zespół Opactwa Cystersów w Wąchocku jest jednym z najważniejszych obiektów europejskich szlaków kulturowych: - Szlaku Cysterskiego i Romańskiego.

Muzeum Ojców Cystersów – Klasztor w Wąchocku

ul. Kościelna 14, 27-215 Wąchock

tel. 041 271 50 66

czynne: V-X w dni powszednie 9.00-12.00, 13.30-17.15, 18.00-20.00,

w niedziele i święta kościelne 14.30-17.15;

XI-IV w dni powszednie 13.30-17.15, w niedziele i święta 14.30-17.15

Koprzywnica - relikty romańskie

Koprzywnica leżąca w dolinie rzeki Koprzywianki swą sławę zyskała dzięki rezydującym tu niegdyś Cystersom. Ich opactwo ufundowane w I poł. XIII w. przez Mikołaja Bogorię zostało gruntownie przebudowane w XVIII w. Wzniesiona z kamiennych ciosów romańska świątynia posiada nadbudowane z cegły gotyckie szczyty oraz dobudowane w okresie baroku: zakrystię, kaplicę, zachodnią fasadę z kruchtą i wieżę sygnaturkę. Bardzo efektownie prezentuje się widoczne w całym kościele sklepienie krzyżowo-żebrowe oraz gotyckie malowidła. Z części klasztornej na szczególną uwagę zasługuje romański kapitułarz posiadający sklepienie krzyżowo-żebrowe.

Parafia rzymskokatolicka św. Floriana

ul. Krakowska 2, 27-600 Koprzywnica

tel. 015 847 62 02

Klasztor Cysterski w Jędrzejowie

W 1149 r. do obecnego Jędrzejowa przybyli zakonnicy z francuskiego opactwa cysterskiego Morimond w Burgundii i wybudowali w nim pierwszy na ówczesnych ziemiach polskich klasztor cysterski. Zlokalizowane przy drodze wylotowej w kierunku Katowic Opactwo składa się z trójnawowej bazyliki z transeptem oraz zabudowań klasztornych, z których do dziś dnia zachowały się jedynie trzy skrzydła. We wnętrzu świątyni na uwagę zasługują późnoromańskie wsporniki w kaplicach południowych. Warto wiedzieć, iż ostatnie lata swego życia spędził tu bł. Wincenty Kadłubek, który zrezygnował z godności biskupiej, aby przywdziać habit mnisi. W jednej z kaplic umieszczono ołtarz grobowy Kadłubka z posrebrzaną trumną z jego świętymi relikwiami. Corocznie w miesiącach sierpniu i wrześniu w klasztorze odbywa się Międzynarodowy Festiwal Organowy.

Sanktuarium bł. Wincentego Kadłubka

ul. Klasztorna 10, 28-300 Jędrzejów

tel. 041 386 23 08

www.kielce.opoka.org.pl/dekanaty/sanktuaria/jedrzejow.html

Samborzec

W miejscowości Samborzec, na wzgórzu stoi murowany kościół wzniesiony ok. połowy XIII w. przez dziedzica Pawła Samborzeckiego. Sam Długosz mówi o kościele samborzeckim jako starożytnym, Trójcy Świętej poświęconym. Świątynia odbudowywana po zniszczeniach wojen szwedzkich a następnie wielokrotnie rozbudowywana, posiada wiele cech baroku z pozostałościami romańskimi.

Będąc w Samborcu warto zainteresować się historią miejscowości i okolicy, która sięga ok. 5000 lat p.n.e. Z tego okresu pochodzą najstarsze ślady osadnictwa. Pozostałością po końcowych latach epoki prehistorycznej są mogiły w kształcie niewielkich kurhanów. Dziś spotkać je można pomiędzy Złotą a Malicami - "Mogiła Kwaczała" oraz "Kocot" w Gorzyczanach.

Warto tu również zobaczyć: grodzisko kultury złockiej w Złotej i Samborcu z okresu ok. 4000 lat p. n. e., cmentarzysko z epoki brązu, wąwozy lessowe w Chobrzeżanach, Gorzyczanach i Samborcu, barokowy dwór alkierzowy oraz kościół z polichromiami z XIV w. w Skotnikach

W pierwszej dekadzie maja w Samborcu odbywa się impreza folklorystyczna - Święto Kwitnącej Jabłoni.

Urząd Gminy w Samborcu

Samborzec 43, 27-650 Samborzec

tel. 015 831 44 43, 831 44 67

www.powiat.sandomierz.pl/samborzec

W KRAINIE MOCnych WRAŻEŃ

Maraton eXtreme w Sielpi

Maraton eXtreme w Sielpi odbywający się co roku na początku września to impreza dla wszystkich, którzy chcą sprawdzić swoją kondycję oraz spędzić weekend w atmosferze sportowej rywalizacji. Organizowane konkurencje: chód (od 12,5 do 50 km) i jazda na rowerze (80 lub 200 km) z roku na rok przyciągają coraz więcej uczestników. Dla odważnych organizatorzy przygotowali ekstremalny bieg terenowy na 25 lub 40 km oraz 90-kilometrowy odcinek do pokonania zarówno rowerem jak i pieszo. Na tych, którzy zdecydują się wziąć w nim udział czekają: głęboki las, bagna, strumienie i szereg ciekawych zadań do wykonania na trasie. Tradycją stały się też wieczorne spotkania z himalaistą Piotrem Pustelnikiem.

Oddział PTTK w Końskich
ul. Zamkowa 7, 26-200 Końskie
tel. 041 372 31 70
<http://konskie.pttk.pl>
www.mbank.com.pl/sielpia2005

Sporty motorowe – tor w Miedzianej Górze

Od 1977 r. w pobliżu Kielc w miejscowości Miedziana Góra funkcjonuje tor samochodowy. Jest to jedyny tego typu obiekt z odcinkami górskimi, o długości 4160 m. W skład kompleksu zarządzanego przez Automobilklub Kielecki wchodzi: tor kartingowy o długości 880 m, „mała pętla” toru samochodowego długości 1140 m, zaplecze w budynku administracyjno-technicznym oraz motel i camping „Moto-raj”. W ciągu całego roku odbywa się tu szereg imprez sportowo-sprawnościowych oraz rajdy samochodowe ściągające do województwa amatorów sportów motorowych z całego świata. Automobilklub prowadzi również szkolenia z doskonalenia techniki jazdy oraz z ratownictwa drogowego. Ponadto istnieje możliwość organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych, szkoleń i narad dla zorganizowanych grup.

Tor Wyścigowy
Automobilklub
ul. Słowackiego 16, 25-365 Kielce
tel./fax. 041 361 98 55
www.automobilklub.kielce.pl

Sporty lotnicze – Pińczów i Masłów

Dla wszystkim odważnych, szukających wrażeń i adrenaliny oraz posiadających odpowiednie uprawnienia, lotniska w Masłowie i Pińczowie przygotowały atrakcyjną ofertę. Miłośnicy podniebnych podróży skorzystać mogą z lotów lotniami, szybowcami oraz motolotniami, skoczyć na spadochronie oraz wziąć udział w jednym z licznie organizowanych przez aerokluby kursów. Ci, którzy zdecydują się na tego typu aktywny wypoczynek będą mieli okazję podziwiać najbardziej charakterystyczne elementy świętokrzyskiego krajobrazu: malowniczo meandrującą rzekę Nidę, dostojne szczyty Gór Świętokrzyskich oraz kolorowe pasiaki pól.

Gwarantujemy niezapomniane przeżycia i niesamowite widoki!

Aeroklub Kielecki Lotnisko w Masłowie
26-001 Masłów
tel. 041 311 08 93, fax. 041 311 07 06
www.aeroklub.kielce.pl

Aeroklub Pińczowski
ul. Legionistów 26, 28-400 Pińczów
tel. 0 501 383 275 – dyrektor Leszek Mańkowski

Spływy kajakowe po Ponidziu

Spływ kajakowy rzeką Nidą wijącą się przez malownicze i zaciszne Ponidzie to jeden z wielu sposobów odkrywania zakątków tego regionu. Podziwiane z wody krajobrazy urzekają swym pięknem i odmiennością oraz dostarczają niezapomnianych wrażeń i wspomnień. Turysta poszukujący zarówno aktywnego wypoczynku jak i oddechu na łonie przyrody z pewnością nie zostanie rozczarowany. Pomoc przy organizacji spływów zapewniają prężnie działające: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pińczowie oraz Przedsiębiorstwo Turystyczne „Kajakiem.pl” z Jędrzejowa. W przygotowanych przez nich propozycjach znajdują się zarówno gotowe oferty spływów jak i możliwość wypożyczenia kajaków, transportu bagaży oraz wykwalifikowani przewodnicy.

Przedsiębiorstwo Turystyczne „KAJAKIEM.PL”
Anita Górecka
ul. Rakowska 29, 28-300 Jędrzejów
tel./fax. 041 386 30 74, 0 600 288 375
www.kajakiem.pl

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
ul. Pałęki 26, 28-400 Pińczów
tel./fax. 041 357 28 11, 357 20 44, 0 600 821 095

Sielpia

Sielpia to miejscowość wypoczynkowa położona wśród lasów sosnowych na Wzgórzach Koneckich. Jej główną atrakcją jest malowniczy zalew Czarnej Koneckiej. Jest to idealne miejsce do wypoczynku. Można tu skorzystać z kąpeli wodnych i słonecznych, wypożyczalni sprzętu wodnego, a wieczorem miło spędzić czas w jednej z dyskotek. Wspaniała przyroda, czysta woda spowodowały, że nad zalewem zlokalizowanych jest wiele ośrodków wypoczynkowych o zróżnicowanym standardzie. Na miłośników pieszych i rowerowych wycieczek czekają dobrze wyznakowane szlaki turystyczne.

Tutaj mają też miejsce różnego rodzaju imprezy, wśród których najbardziej popularna to Kuźnice Koneckie odbywająca się na terenie dawnego Zakładu Metalurgicznego a obecnie Muzeum Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego.

Punkt Informacji Turystycznej
Oddział PTTK w Końskich
ul. Zamkowa 7, 26-200 Końskie
tel. 041 372 31 70
<http://konskie.pttk.pl>
www.sielpia.pl

Chańcza

Doskonałe warunki do letniego wypoczynku oraz uprawiana sportów wodnych zapewnia retencyjny zbiornik Chańcza na rzece Czarnej Staszowskiej. Powierzchnia lustra wody sięga tu blisko 500 ha a jego głębokość wynosi średnio od 11 m w pobliżu tamy do poniżej 3 m w części północnej. Co roku w okresie letnim zjeżdżają tu tłumy miłośników windsurfingu, żaglówek oraz amatorzy plażowania i słonecznych kąpeli. Przybywający tu turyści mogą skorzystać z funkcjonującej na miejscu bazy noclegowej i gastronomicznej oraz wypożyczalni sprzętu wodnego.

Urząd Gminy Raków
ul. Ogrodowa 1, 26-035 Raków
tel./fax. 041 353 50 18
www.rakow.pl

Kryta Pływalnia "Perła"

Pływalnia „Perła” – typowy basen rekreacyjny – stanowi doskonale miejsce wypoczynku, w którym każdy znajdzie coś dla siebie. Mieści się tu kompleks basenów, sauna fińska, gabinet odnowy biologicznej, kawiarnia. Jednak największą atrakcją pływalni stanowi kręta rura zjazdowa o długości 93 metrów i średnicy 1,2 metra.

Basen główny wyposażony jest w podwodne masaże, dzikie źródła, wodospady oraz płytki napowietrzne emitujące z dna masy powietrza. Dla najmłodszych przeznaczono basen z małą zjeżdżalnią na kształt słonika oraz efektowną kaskadą.

Przez cały rok odbywają się tutaj różne zawody, konkursy, festyny, akcje charytatywne oraz pokazy.

Kryta Pływalnia „Perła”
ul. Kubusia Puchatka
26-052 Sitkówka - Nowiny
tel. 041 345 96 50, 346 52 60
www.perla.maximum.pl

Kryta Pływalnia „Rawszczyzna”

Oddana do użytku w 2004 r. kryta pływalnia „Rawszczyzna” należy do największych i najnowocześniejszych pływalni w Polsce. 50-metrowy dziesięciotorowy basen wraz z trybunami dla półtoratysięcznej widowni spełnia wszelkie wymagania i normy FINA, dzięki czemu jest areną dla krajowych i międzynarodowych zawodów pływackich. W części rekreacyjnej „Rawszczyzny” znajdują się dwa mniejsze baseny oraz szereg urządzeń uatrakcyjniających pobyt na pływalni. Są to: 78-metrowa zjeżdżalnia rurowa i 13-metrowa zjeżdżalnia płaszczyznowa, sztuczna rzeka, gejzery denne, bicz wodny, wanna z masażem powietrzem i wodą dla 7 osób oraz dział odnowy biologicznej i rehabilitacji.

Kryta pływalnia „Rawszczyzna”
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
ul. Mickiewicza 32, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. 041 254 00 00, fax. 041 267 41 03
www.mosir.ostrowiec.pl

Turystyka piesza

Ponad 40 szlaków pieszych o łącznej długości około 1500 km pomaga wędrującym turystom przemierzać i poznawać piękną Krainę Świętokrzyską. Gęsta sieć tras o różnym stopniu trudności biegnie nie tylko przez niewysokie i łatwo dostępne dla wszystkich pasma Gór Świętokrzyskich. Liczne szlaki piesze poprowadzono także przez Sandomierszczyznę, Ziemię Konecką oraz Ponidzie – w powiatach pińczowskim i buskim. Trud poniesiony podczas wędrowki rekompensują zaskakujące krajobrazy, cenne obiekty zabytkowe oraz wszechobecna cisza i spokój. Do najciekawszych szlaków należą m.in.:

- główny szlak czerwony Gołoszyce – Święty Krzyż – Święta Katarzyna – Masłów – Tumlin – Miedziana Góra - Kuźniaki
- szlak czerwony Gołoszyce – Ujazd- Klimontów – Koprzywnica – Sandomierz – Dwikozy - Zawichost
- szlak niebieski Kuźniaki – Sielpia Wielka – Końskie – Stara Kuźnica – rez. „Skalki Piekło pod Nieklaniem” - Pogorzałe k. Skarżyska-Kamiennej

- szlak zielony Grochowiska – Szaniec – Szczaworyż – Stopnica – Solec-Zdrój – Nowy Korczyn - Wiślica
- szlak czerwony Chęciny – Jaskinia Raj – Kielce Karczówka.

informacja - patrz oddziały PTTK strona 46

Turystyka rowerowa

Ziemia Świętokrzyska oferuje zwolennikom czynnego wypoczynku ponad 1300 km znakowanych rowerowych tras turystycznych prowadzących tuż obok miejsc wartych zwiedzenia, miejsc pamiątkowych związanych z historią regionu, obok pięknych i różnorodnych okazów natury.

Do najciekawszych tras należą m.in.:

- szlak niebieski „Śladami zabytków techniki doliny Kamiennej”
- szlaki w okolicach Opatowa
- szlak czerwony „Dookoła Starachowic”
- szlaki po obszarach Sandomierszczyzny
- szlaki w okolicach Końskich
- szlak czerwony „Lasami wokół Włoszczowy”
- szlak czerwony „Przez Góry Świętokrzyskie”
- ścieżki rowerowe w Kielcach.

Rowerzystom chcącym sprawdzić swoją kondycję fizyczną polecamy przejażdżki po górskich terenach Ziemi Świętokrzyskiej, a także udział w rajdach rowerowych, czy też cyklicznej imprezie pn. „Świętokrzyska Liga Rowerowa”

Turystyka jeździecka

Na terenie województwa świętokrzyskiego w ponad trzydziestu mniejszych i większych ośrodkach jazdy konnej z powodzeniem można uprawiać turystykę jeździecką. Oprócz samej nauki jazdy w siodle miłośnicy konnych przejażdżek skorzystać mogą z jazdy terenowej, obozów szkoleniowych, zielonych szkół, bryczek a zimą kuligów. Niektóre z ośrodków prowadzą również hipoterapię. Amatorzy sportowej rywalizacji mogą wziąć udział w zawodach jeździeckich a żądni wrażeń w szkoleniach z zakresu skoków przez przeszkody.

Centrum Jeździeckie MAAG Stadion
ul. Kusocińskiego 61a, 25-045 Kielce
tel. 041 361 40 81

„Amazonka”
Borków 68, 26-021 Daleszyce
tel. 041 317 19 92

Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji
(hipoterapia – tylko dla osób z odpowiednią dokumentacją choroby)
Czarniecka Góra 43, 26-220 Stąporków
tel. 041 374 11 63, fax. 374 11 62
www.rehabilitacja-dzieci.pl

Sandomierski Ośrodek Kawaleryjski
ul. Mokoszyńska 4, 27-600 Sandomierz
tel. 0 606 699 801 – Magda Mazurek

Agroklub

W miejscowości Kontrewers w gminie Mniów mieści się gospodarstwo agroturystyczne o wysokim standardzie, które oprócz tradycyjnej oferty gwarantuje swoim gościom szereg innych atrakcji.

Największą popularnością cieszą się wycieczki na czterokołowych motocyklach, po pięknych terenach gminy Mniów i Suchedniowsko – Obłęgorskiego Park Krajobrazowego.

Gospodarstwo posiada w swej ofercie gry paintball, można też postrzelać z broni pneumatycznej lub poprawić formę w tzw. pokoju aktywnego wypoczynku. Oprócz tego organizowane są tu szkolenia, konferencje i imprezy integracyjne.

Właściciele zapraszają gości hasłem „Przyjedź do nas po PRZYGODE”.

Gospodarstwo Agroturystyczne AGROKLUB

Zbigniew Cisak

Kontrewers 3, 26-080 Mniów

tel./fax 041 37 38 400, 041 37 38 410, 0 601 744 915

www.czterokolowce.pl

Białe szaleństwo

Zimowa oferta Świętokrzyskiego nie odbiega swą atrakcyjnością od pozostałych pór roku. Dzięki niewysokim ale zróżnicowanym pod względem długości i nachylenia zboczom górskim narciarze zarówno ci początkujący jak i zaawansowani znajdą dla siebie odpowiednie warunki do „zimowego szaleństwa”. W najbliższym otoczeniu Kielc oraz samym mieście znajduje się aż 6 tras narciarskich wyposażonych w wyciągi orczykowe, w większości sztucznie naśnieżanych, oświetlonych, posiadających wypożyczalnię sprzętu narciarskiego oraz punkty małej gastronomii. Od sezonu zimowego 2006 zaczną działać kolejne wyciągi narciarskie: na Miejskiej Górze koło Bodzentyna oraz w Bałtowie.

Góra Telegraf i Góra Pierścienica w Kielcach

tel. 041 368 74 26

www.rekreacja.kielce.pl

Czynne: w godz. 10.00-22.00

Ośrodek Sportów Zimowych SABAT w Krajinie-Zagórze

tel. 041 312 77 11, 0 602 391 081, 0 602 217 920

<http://sabatkrajno.fm.interia.pl>

Czynny w godz. 9.00-22.00.

Góra Radostowa w Mąchocicach

tel. 0607 234 126

Czynny od godz. 9.00 do ostatniego Klienta

Góra Łajscowa w Tumlinie

tel. 041 303 49 82

Czynny od godz. 9.00–22.00

Góra Małzna w Widelkach

tel. 0513 555 880, 0668 147 040, 0602 619 537

www.stacjawidelki.prv.pl

Czynny: sobota-niedziela w godzinach 10:00 - 21:00, w tygodniu od 10:00 - 19:00, bądź do ostatniego klienta

SWOJSKIE KLIMATY

Agroturystyka

Niezwykle bogata i urozmaicona jest oferta gospodarstw agroturystycznych województwa świętokrzyskiego. Zlokalizowane w najciekawszych zakątkach regionu gospodarstwa świadczą przybywającym tu agrowczasowiczom nie tylko usługi noclegowe ale także zapewniają wyśmienitą kuchnię regionalną i dostarczają szereg dodatkowych atrakcji. Gospodarze dbają o wysoki standard pokoi oraz pomagają zorganizować interesujące wycieczki po okolicy. Wciąż żywa kultura ludowa oraz bogactwo zwyczajów i tradycji świętokrzyskiej wsi zainteresują każdego, kto zdecyduje się tu przyjechać na krótszy lub dłuższy wypoczynek.

Informacja o stowarzyszeniach agroturystycznych

Świętokrzyska Federacja Agroturystyki i Turystyki Wiejskiej „Ziemia Świętokrzyska”
Siedziba przy Świętokrzyskiej Izbie Rolniczej
Al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce
tel. 041 344 18 73

Agroturystyczne Stowarzyszenie Gospodarstw Gościnnych i Ekologicznych „Cis” w Morawicy
ul. Kielecka 38 (siedziba przy Urzędzie Gminy), 26-026 Morawica
tel. 041 301 70 38
www.agrowakacje.pl/cis

Agroturystyczne Stowarzyszenie Hodowców Ryb „Borowiec”
Śladków Mały 98, 26-020 Chmielnik
tel. 041 354 39 29
www.wakacje.agro.pl/borowiec, www.borowiec.agrowczasasy.com

Buskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Relax”
Siesławice 193, 28-100 Busko-Zdrój
tel. 041 378 47 68, 0608 496 163
www.umig.busko.pl

Stowarzyszenie Agroturystyczne „Dolina Czarnej”
ul. Sinińskiego 6, 26-035 Raków
tel. 0607 305 393
www.dolinaczarnej.pl

Stowarzyszenie Agroturystyczne Gminy Daleszyce „Żeremie”
ul. Chopina 25, 26-021 Daleszyce
tel./fax. 041 307 22 51
www.agro.kie.pl

Stowarzyszenie Agroturystyczne Gminy Solec-Zdrój „Źródło Zdrowia”
Siedziba przy Gminnym Centrum Kultury
ul. Partyzantów 8a, 28-131 Solec-Zdrój
tel. 041 377 61 59, 0 698 944 324

Stowarzyszenie Agroturystyczne „Wierna Rzeka” w Piekoszowie
ul. Kolejowa 2 (Gminny Ośrodek Kultury), 26-065 Piekoszów
tel. 041 30 61 081
www.gok-piekoszow.pl

Stowarzyszenie Agroturystyczne Wisła – San
ul. Mokoszyńska 3, 27-600 Sandomierz
tel. 015 824 38 73

Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych „Wypoczynek“
ul. Spółdzielcza 12, 29-120 Kluczewsko
tel. 044 781 42 46
www.kluczewsko.gmina.pl

Stowarzyszenie Gospodarstw Gościnnych „Nad Zalewem Chańcza”
Korytnica 37, 28-225 Szydłów
tel. 041 354 51 65
www.wakacje.agro.pl/korytnica/ , www.chancza.agrowczasy.com/

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łagów
ul. Barska 21, 26-025 Łagów
tel. 041 307 43 98, 041 307 43 83
www.lagow.agrowakacje.pl

Stowarzyszenie Turystyczno-Agroturystyczne „Nad Czarną” w Rudzie Malenieckiej
Gruszka 5, 26-230 Radoszyce
tel. 041 373 61 28
<http://www.umkonskie.pl/umig/agtur.html>

Stowarzyszenie Turystyczno-Agroturystyczne „Ponidzie”
Punkt Informacji Stowarzyszenia
Chroberz 134, 28-425 Żłota Pińczowska
tel. 041 356 42 26, 0602 640 563
www.wakacje.agro.pl/ponidzie, www.ponidzie.agrowczasy.com

Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej „W krainie latających czarownic”
tel. 041 311 22 64, 041 272 27 81, 041 312 02 85
www.czarownice.com.pl

Śladkowskie Stowarzyszenie Agroturystyka i Turystyki „Dolina Sanicy”
Śladków Mały 25, 26-020 Chmielnik
tel. 041 354 27 78, fax. 041 354 32 22
www.wakacje.agro.pl/dolinasanicy, www.sladkow.agrowczasy.com

Świętokrzyskie Towarzystwo Agroturystyki „Łysogóry”
Trzcianka 22, 26-006 Nowa Słupia
tel. 041 317 81 85
www.lysogory.agrowczasy.com

[„Świętokrzyskie smaki”](#)

Region Świętokrzyski to raj dla smakoszy regionalnych dań i potraw oraz zdrowej, ekologicznej żywności. Rosnącą sławą cieszą się świętokrzyskie owoce: śliwka szydlowska, śliwka Damacha z Ponidzia, sandomierskie jabłka, wiśnia z Słupi Nadbrzeżnej czy truskawka z Bielin. Równie smaczne są potrawy z „korczyńskiej fasoli” serwowane m. in. w „Zamku Dersława” w Busku – Zdroju, gęsina z gospodarstwa agroturystycznego p. Grażyny Korepty z Siesławic czy bodzentyński chleb pochodzący ze starej piekarni na Rynku Głównym w Bodzentynie.

Wypoczywając w Świętokrzyskim należy koniecznie skosztować serwowaną w tutejszych restauracjach zalewającą świętokrzyską, a na turystów odwiedzających Raków czeka historyczna potrawa „Dzionie”, której głównymi składnikami są maca i podgardle wieprzowe.

A na miłe zakończenie, gospodarstwo agroturystyczne „Orzechówka” k. Bodzentyna. proponuje Ćmagę Świętokrzyską - napitek na bazie wina i ziół o właściwościach leczniczych.

Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach

ul. Piotrkowska 30, 26-200 Końskie

tel. 041 372 22 84-86, fax 041 372 34 86

www.sodr.pl

Tokarnia - Park Etnograficzny Muzeum Wsi Kieleckiej

Główną ekspozycją Muzeum Wsi Kieleckiej jest Park Etnograficzny w Tokarni zlokalizowany przy trasie E77 prowadzącej z Kielc do Krakowa. Na malowniczo położonym w zakolu Czarnej Nidy, ponad 70 ha obszarze zgromadzono najcenniejsze zabytki XVIII/XIX w. budownictwa drewnianego z terenu Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Wyżyny Sandomierskiej i Niecki Nidziańskiej. Zagrody wiejskie, obiekty małomiasteczkowe, dwór, budynki folwarczne, zabytki przemysłu wiejskiego, obiekty sakralne. Do najciekawszych można zaliczyć dwór z Suchedniowa z 1856r., spichlerz dworski ze Złotej z 1719 r. i barokowy kościół p.w. Matki Bożej Pocieszenia z Rogowa n. Wisłą z 1761 r. Prezentowane są wnętrza XIX w. chałup i warsztatów rzemieślniczych, apteki, sklepiku i pracowni krawieckiej, ekspozycja szkoły wiejskiej z okresu międzywojennego, kolekcja rzeźb na wystawie *Ocalić od zapomnienia. Jan Bernasiewicz - twórca ogrodu rzeźb* oraz wystawy czasowe, jak np. *Miele się pszeniczka... Wiatraki i młynarstwo wietrzne na Kielecczyźnie..*

Muzeum organizuje liczne cykliczne imprezy folklorystyczne: Piknik Strażacki - maj, Wytopki Ołowiu, Dni Lasu i Świętokrzyski Jarmark Agroturystyczny - czerwiec, Dożynki - sierpień, Niedziela w skansenie – wrzesień, Kiermasz Świąteczny – grudzień, i in.

Muzeum Wsi Kieleckiej

ul. Jana Pawła II 6, 25-025 Kielce

tel. 041 344 92 97, 344 50 06, faks 041 344 50 08

Park Etnograficzny w Tokarni – Muzeum Wsi Kieleckiej

Tokarnia 303 k. Chęciny

tel. 041 315 41 71

czynne: XI – III w dni robocze w godz. 9.00 – 14.00; IV wt. – niedz. w godz. 9.00 – 16.00; V – VI pn. – niedz. w godz. 10.00 - 18.00; VII – VIII wt. – niedz. w godz. 10.00 - 18.00; IX pn. – pt. w godz. 9.00 - 17.00, sb. – niedz. 10.00 - 18.00; X pn. – pt. 9.00 – 17.00, sb. – niedz. 10.00 - 17.00.

MWK_Kielce@wp.pl

www.mwk.com.pl

Ośrodek Tradycji Garncarstwa

Przez wieki maleńka wieś Chałupki zaopatrywała w gliniane wyroby – naczynia i garnki - rozległe okolice. Działo się tak od czasów prehistorycznych, aż po koniec XX w

W miejscowości tej od 1998 r. działa Ośrodek Tradycji Garncarstwa funkcjonujący w zachowanym warsztacie jednego z miejscowych garncarzy, którego syn – Pan Józef Głuszek jest opiekunem i przewodnikiem po ośrodku. Warsztat posiada autentyczne wyposażenie do szykowania, mieszania gliny, toczenia naczyń na kole, suszenia, szkliwienia oraz zdobienia. W centralnym miejscu stoi stary dwukomorowy piec – przygotowany do wypału. Zwiedzając ośrodek i wystawę zobaczyć można eksponaty wykonane jeszcze przez dawnych miejscowych mistrzów. Prowadzona jest tu szkołka garncarska i warsztaty.

Ośrodek Tradycji Garniarstwa
Chałupki 47, 26-026 Morawica
tel. 0 41 311 87 02; 0 606 109 980

czynne: codziennie oprócz poniedziałków w godz. 10.00 – 16.00

Muzeum Siekier

Jedynie w Polsce, a może i w Europie – Muzeum Siekier mieści się w Gospodarstwie Agroturystycznym we wsi Orzechówka k. Bodzentyna. Jak mówi założyciel tegoż Muzeum – Adolf Kudliński „...siekiera towarzyszy człowiekowi od poczęcia do śmierci. Na początek kołyskę, a na koniec trumnę trzeba przecież czymś zrobić.”

W chwili obecnej w Muzeum zebranych jest ponad 1850 siekier, służących niegdyś do rąbania, łupania, krzesania, ścinania itd. Najstarsza w kolekcji siekiera pochodzi z około 1720 r. W gospodarstwie znajduje się również kuźnia, w której właściciel prowadzi lekcje kowalstwa i płatnerstwa.

Ale siekiery i kuźnia nie są jedyną atrakcją. Kontynuując tradycję przodków, gospodarze zajmują się ziołolecznictwem. Produkują m.in. émagę świętokrzyską, eliksir z ziół i wina na dolegliwości żołądka i dróg oddechowych. Ciekawostką w gospodarstwie jest piramida, w której, wg gospodarzy, istniejące promieniowanie kosmiczne ma zbawienny wpływ na schorzenia reumatyczne i poprawę samopoczucia.

Gospodarstwo Agroturystyczne „Orzechówka”

Rafał, Adolf, Zofia Kudlińscy

Orzechówka 16, 26-010 Bodzentyn

tel. 041 312 00 18, 603 427 282

www.orzechowka.com

PODRÓŻE Z PASJĄ

Starachowicka Kolej Wąskotorowa

Rozwój kolei wąskotorowych w okolicach Starachowic był ściśle związany z miejscowymi zakładami przemysłowymi i wydobywczymi wchodzącymi w okresie międzywojennym w skład Centralnego Okręgu Przemysłowego. W tym właśnie czasie powstała sieć kolei łączących Wielki Piec w Starachowicach oraz tartak na Bugaju z kopalniami Majówka, Mikołaj, Zębiec, Władysław, Henryk i licznymi ładowniami drewna.

Dziś Starachowicka Kolej Wąskotorowa oferuje przejażdżkę 6 km trasą od Starachowic Wschodnich (Wierzbnik) do wsi Lipie.

Fundacja Polskich Kolei Wąskotorowych

tel. 0 609 833 678, 0 607 101 772

www.fpkw.pl

kursuje: niedziele, VI – VIII o godz. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, IX o godz. 11.00, 13.00 i 15.00

Ciuchcia Expres Ponidzie

Świętokrzyska Kolejka Dojazdowa „Ciuchcia Expres Ponidzie”, wykorzystująca linię wąskotorową zbudowaną przez wojska austriackie już w 1915 r., należy do jednej z największych atrakcji turystycznych Ponidzia. Pociąg w stylu „retro”, w skład którego może wejść zabytkowa lokomotywa parowa lub spalinowa, wagony pasażerskie, wagony: „plenerowy”, „letni” – bez dachu, i konsumpcyjny kursuje w każdy weekend sezonu letniego oraz na zamówienie. Jadąc tym zabytkowym pociągiem turystycznym na trasie Jędrzejów – Pińczów (lub odwrotnie) turyści mają okazję podziwiać piękne krajobrazy Ponidzia i Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego. W trakcie przejażdżki, na życzenie grup, można zorganizować postój w miejscowości Umianowice, gdzie znajduje się zadaszone miejsce z drewnianymi stołami, ławami i dużym paleniskiem.

Świętokrzyska Kolejka Dojazdowa – Ciuchcia Expres Ponidzie z Jędrzejowa do Pińczowa

ul. Dojazd 1, 28-300 Jędrzejów

tel. 041 386 22 55

www.ciuchcia.eu

Ogród na rozstajach

W niewielkiej odległości od Pińczowa (ok. 6km) w Młodzawach Małych położony jest niezwykle „Ogród na Rozstajach” założony przez artystę – rzeźbiarza Tadeusza Kurczyne.

Spotykamy w nim istniejący bajkowy krajobraz - kilkunastometrowy wodospad, jaskinię, oczka wodne oraz niezliczoną ilość kwiatów i krzewów, a to wszystko rozlokowane na trzech poziomach. Mieszkańcami ogrodu są: białe i czarne łabędzie, bocian czarny, różne odmiany kaczek, pawie, papugi. Liczne oczka wodne zamieszkują piękne, kolorowe ryby.

Ogród na Rozstajach

Młodzawy Małe 17, 28-400 Pińczów

tel. 041 357 92 65

Czynne w soboty i niedziele od 9 do 19, od IV do XI

Ścieżka przyrodnicza w Gminie Sitkówka – Nowiny

Niedawno wyznakowana na terenie gminy Sitkówka – Nowiny ścieżka przyrodnicza wiedzie przez urokliwe zakątki o unikalnych walorach krajobrazowo-przyrodniczych i historyczno-kulturowych. Głównymi atrakcjami na jej trasie są: dolina rzeki Bobrzy, nieczynny Kamieniołom na Berbersówce z szafirowo czystą wodą, roślinność kserotermiczna na Górze Panek oraz przedwojenna miejscowość letniskowa Trzcianki z historyczną zabudową.

Ścieżka zatacza pętlę i ma 14 przystanków a na jej przejście trzeba poświęcić około 3 godzin.

Urząd Gminy Sitkówka-Nowiny
ul. Białe Zagłębie 25, 26-052 Sitkówka-Nowiny
tel. 041 347 50 00
www.nowiny.com.pl

DELEGACJA WBREW REGULOM

Targi Kielce

Targi Kielce działają na polskim rynku wystawienniczym od 14 lat. Zajmują pozycję wicelidera polskiego rynku targowego i dysponują drugą pod względem wielkości w kraju własną powierzchnią wystawienniczą.

Do najbardziej popularnych imprez wystawienniczych TK należą: Międzynarodowe Targi Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych PLASTPOL, Międzynarodowe Targi Budownictwa Drogowego AUTOSTRADA-POLSKA, Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego MSPO, Międzynarodowe Targi Technologii dla Odlewnictwa METAL, Międzynarodowa Wystawa Budownictwa i Wyposażenia Kościołów, Sztuki Sakralnej i Dewocjonaliów SACROEXPO, Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH oraz Międzynarodowe Targi Lokalnego Transportu Zbiorowego TRANSEXPO.

Dokonania firmy, zarówno branżowe - na rynku targowym, jak i ogólnogospodarcze – zostały dostrzeżone przez różne instytucje. Targi Kielce zostały wyróżnione wieloma nagrodami. Za promocję Polski w świecie, organizację prestiżowych międzynarodowych targów oraz wystaw gospodarczych spółka została uhonorowana nagrodą Ministra Spraw Zagranicznych. Targi Kielce są również laureatem Lidera Polskiego Biznesu oraz Diamentu do Złotej Statuetki Lidera Polskiego Biznesu przyznawanych przez Business Centre Club.

Trzy wystawy – PLASTPOL, MSPO oraz METAL - należą do Międzynarodowego Stowarzyszenia Przemysłu Targowego UFI z siedzibą w Paryżu. Targi Kielce są drugim w historii polskim ośrodkiem targowym, który spełnił wysokie wymagania i uwarunkowania uczestnictwa w tej światowej organizacji.

Pięć imprez wystawienniczych zostało nagrodzonych Medalem Europejskim dla Usług, który przyznawany jest przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i Business Centre Club. W tym roku Targi Kielce znalazły się wśród laureatów nagrody Gepardy Biznesu, przyznanej przez Instytut Bankowości Spółdzielczej najdynamiczniej rozwijającym się polskim firmom.

Targi Kielce rozszerzyły działalność wystawienniczą organizując na Ukrainie wschodnio-europejskie edycje niektórych wystaw.

Targi Kielce sp. z o.o.

ul. Zakładowa 1, 25-672 Kielce

tel. 041 365 12 22

www.targikielce.pl

Świętokrzyskie Centra Konferencyjne

Województwo Świętokrzyskie to region na terenie, którego funkcjonują liczne obiekty kongresowo-biznesowe. Zapewniają one profesjonalną obsługę, sale konferencyjne wyposażone w nowoczesny sprzęt i urządzenia, a ponadto gwarantują wysoki standard świadczonych usług noclegowych. Prócz typowych usług konferencyjnych ośrodki zapewniają szereg dodatkowych atrakcji.

Wybrane obiekty konferencyjne:

Hotel Kongresowy ***

Al. Solidarności 34, 25-323 Kielce

tel. 041 332 63 93, 332 63 60

fax. 041 332 64 40

www.hotel.kongresowy.pl

Hotel Łysogóry***

ul. Sienkiewicza 78, 25-501 Kielce

tel. 041 365 50 00, fax. 041 365 50 01

www.lysogory.com.pl

Hotel Uroczysko***
Cedzyna, 25-900 Kielce
tel./fax. 041 368 11 16, 302 19 26
www.hotel-uroczysko.com.pl

Centrum Edukacyjne
Wólka Milanowska 18a, 26-006 Nowa Słupia
tel. 041 31 77 064
<http://centrum.wom.kielce.pl>

Centrum Wypoczynku, Szkolenia, Promocji, Kultury i Sportu "Gołoborze"
ul. Górnicza 3, 26-007 Rudki, gm. Nowa Słupia
tel. 041 317 74 83, 331 06 25, 331 06 25

Hotel „Gromada” **
ul. Waryńskiego 10, 28-100 Busko-Zdrój
tel./fax. 041 378 30 01 do 4
www.hotelgromada.busko.com.pl

Hotel „Europa” ***
ul. Radomska 76a, 27-200 Starachowice
tel. 041 276 78 00, fax 0 41 276 78 01
www.europa.sse.pl

Hotel „Senator” ***
ul. Krywki 18, 27-200 Starachowice
tel./fax. 041 274 03 90
www.hotel-senator.com.pl

Hotel „Basztowy” ***
pl. Ks. J. Poniatowskiego 2, 27-600 Sandomierz
tel. 015 833 34 50, fax 015 833 34 70
www.hotelbasztowy.pl

ZNANE I NIEZNANE

Żywe Muzeum Porcelany

Małe miasteczko Ćmielów w powiecie ostrowieckim słynie z produkowanej tu najwyższej jakości porcelany. Porcelanowymi arcydziełami z Ćmielowa, które w latach sześćdziesiątych XX wieku odniosły ogromny, światowy sukces, szczyłą się galerie m. in. w Nowym Jorku, Chicago, Paryżu, Londynie, Berlinie, Moskwie i innych stolicach europejskich.

W 2005 roku na terenie dawnej Wytwórni Porcelany ŚWIT powstało „Żywego Muzeum Porcelany”. Różni się ono od innych tego typu placówek tym, iż oprócz wystawy stylowych figurek można tu również uczestniczyć w procesie wytwarzania porcelany, a nawet wykonać własne porcelanowe dzieło.

Fabryka Porcelany AS, „Żywe Muzeum Porcelany”

ul. Sandomierska 243, 27 – 440 Ćmielów

tel./fax. +48 15 861 20 21

www.as.cmielow.com.pl

Muzeum czynne od poniedziałku do soboty 8.00 – 17.00

Zwiedzanie o każdej pełnej godzinie, ostatnie na godzinę przed zamknięciem

od 1 maja do 30 września

Zwiedzanie po wcześniejszej rezerwacji

Muzeum Mineralów i Skamieniałości

U stóp Łysicy - najwyższego szczytu Gór Świętokrzyskich znajduje się Muzeum Mineralów i Skamieniałości. Jest to prywatny zbiór powstały dzięki kolekcjonerskiej pasji właścicieli. Można tu zobaczyć największy kryształ górski w Polsce, minerały ze wszystkich części świata, amonity, trylobity, ważący 100 kilogramów kryształ kwarcu i inne ślady życia sprzed milionów lat. Muzeum mieści się w budynku dawnej piekarni, przy restauracji Baba Jaga, ok. 400 m na północ od wejścia do Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Muzeum Mineralów i Skamieniałości

ul. Kielecka 20, Święta Katarzyna, 26-010 Bodzentyn

tel. 041 311 21 16, 0 501 282 697

www.muzeummineralow.republika.pl

Muzeum czynne od IV do X od wtorku do soboty 9.00-18.00 niedziela 10.00-18.00

Pozostałe miesiące możliwość zwiedzania po uprzednim kontakcie telefonicznym

Muzeum Pojazdów Konnych Dworu i Wsi Kieleckiej

W Hucie Szklanej, przy głównym wejściu do Świętokrzyskiego Parku Narodowego i przy drodze wjazdowej do Sanktuarium na Świętym Krzyżu, znajduje się Muzeum Pojazdów Konnych Dworu i Wsi Kieleckiej. Zobaczyć tu można około 40 autentycznych eksponatów takich jak: paradne wasagi, czortopchajka, chłopskie pojazdy gospodarskie, eleganckie bryczki i karety pochodzące z lat 1900 – 1939. Warto wiedzieć, iż w tamtych czasach koń i wóz były świadectwem zamożności mieszczanina, chłopą, szlachcica, a ich historia to znakomita opowieść o życiu, pracy, zabawie, świętowaniu mieszkańców kieleckiej wsi kieleckiej sprzed nawet 100 lat.

Muzeum Pojazdów Konnych Dworu i Wsi Kieleckiej

Huta Szklana

Parking – Święty Krzyż

tel. 0 692 346 214

www.powozy.polska24.pl

Czynne od: 9.00 do 17.00

[Muzeum im. Orła Białego](#)

Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku-Kamiennej działa już od ponad 35 lat i mieści się w zabytkowym budynku Huty „Rejów” z XIX w. Zbiory muzeum postrzegane są jakie drugie, po Muzeum Wojska Polskiego, co do wielkości miejsce w kraju, gdzie zgromadzono tyle sprzętu wojskowego. W ramach stałych ekspozycji zobaczyć tu można: eksponaty dotyczące Wojny Obronnej z 1939 r., czy też wyposażenie i umundurowanie żołnierzy Wojska Polskiego z okresu kampanii wrześniowej. Największym zainteresowaniem wśród turystów cieszy się jednak ekspozycja plenerowa, na której zgromadzono działa artyleryjskie, armaty przeciwpancerne i przeciwlotnicze, czołgi, wozy pancerne i samoloty wojskowe. Unikatowym w skali kraju eksponatem jest pełnomorski kuter torpedowy ORP „Odważny” oraz niemieckie samobieżne działo pancerne StuG IV.

Muzeum im. Orła Białego
ul. Słoneczna 90, 26-110 Skarżysko-Kamienna
tel. 041 252 02 31

www.orzelbialy.dmkhosting.com

www.orzelbialy.skarzysko.org

czynne: poniedziałek-niedziela 9.00 – 20.00

plenerowa wystawa broni do zmroku

[Europejskie Centrum Bajki](#)

Odbywający się z okazji Światowego Dnia Dziecka Festiwal Kultury Dziecięcej w Pacanowie (pierwsza niedziela czerwca) przyciąga co roku tysiące najmłodszych uczestników wraz z rodzicami. Rodzinna miejscowość Koziółka Matołka na specjalnie przygotowanych scenach organizuje szereg atrakcji i występów z udziałem gwiazd. Obchodom towarzyszą teatryki, spektakle, konkursy, wesołe miasteczka, pokazy, kiermasze oraz przejażdżki Kozią Ciuchcią. Festiwal stał się bodźcem do stworzenia projektu Europejskiego Centrum Bajki im. Koziółka Matołka, którego gmach o kształcie stylizowanym na dziecięce babki z piasku zawierać będzie bibliotekę multimedialną, salę widowiskową, kino, pracownię komputerową, kawiarenkę internetową, czytelną a wokół budynku miniaturowy ogród zoologiczny. Uroczyste otwarcie zaplanowane zostało na 1. czerwca 2008 r.

Europejskie Centrum Bajki
ul. Kościelna 13, 28-133 Pacanów
tel./fax. 041 376 50 88

www.pacanow.eu

[Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz](#)

Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz odbywający się w Busku-Zdroju to jedno z największych wydarzeń muzycznych w Regionie Świętokrzyskim. Rozpoczynająca się zwykle z początkiem lipca i trwająca przez cały tydzień impreza nosi imię słynnej śpiewaczki urodzonej i wychowanej właśnie w Busku-Zdroju. Co roku Festiwal gromadzi całą plejadę wybitnych gwiazd i zespołów, światowej sławy artystów muzyków, dyrygentów i śpiewaków z kraju i zagranicy. Na buski Festiwal przyjeżdżali m.in.: Krzysztof Penderecki, Wiesław Ochman, Teresa Żylis-Gara, Dymitr Baszkirow, Gheorge Zamfir, Jerzy Maksymiuk, Adam Makowicz, Leszek Możdżer oraz orkiestry-Sinfonia Varsovia, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej, Orkiestra Agnieszki Duczmal, Chór Chłopięco- Męski „Poznańskie Słowiki” i wiele innych zespołów.

Buskie Samorządowe Centrum Kultury
Al. Mickiewicza 22, 28-100 Busko-Zdrój
tel./fax 041 378 23 19

Kraina Legend Świętokrzyskich

Gmina Bieliny zaprasza na niezapomniane przygody z uwodzicielskimi czarownicami, pomocnymi zielarkami, przerażającymi biesami i wampirzami, złośliwymi demonami i bóstwami, które wciąż żyją w opowieściach, tradycjach ludowych i kulturze Gór Świętokrzyskich. Tutaj istnieje jedyna okazja by ich spotkać oraz rywalizować z nimi na turystycznych szlakach. Gry terenowe to propozycja z pogranicza magii i rzeczywistości, łącząca naukę oraz dobrą zabawę. Udział w nich dostarcza niezapomnianych wrażeń, jest aktywnym sposobem spędzenia czasu i integruje uczestników. W pięknych i tajemniczych plenerach, za sprawą napotkanych postaci, można poznać dzieje Gór Świętokrzyskich i odkryć Miejsca Mocy drzemiące w Krainie Legend Świętokrzyskich.

LOT „Kraina Legend Świętokrzyskich”

tel. Partyzantów 17, 26-004 Bieliny

tel. 041 30 25 094, 30 26 106

fax 041 30 26 107

www.bieliny.pl

Świętokrzyskie Dni Kupały

Świętokrzyskie Dni Kupały to cykl imprez regionalnych o zasięgu ogólnopolskim, których motywem przewodnim jest Magia i Tradycja, a hasłem towarzyszącym Powitaj Lato w Świętokrzyskim. Na przełomie czerwca i lipca w okresie Nocy Świętojańskiej (Nocy Kupały) na terenie całego województwa odbywają się liczne imprezy, pokazy, wystawy i festyny mające na celu wskrzeszenie prastarych, przedchrześcijańskich obrzędów kultowych.

I tak w Noc Świętojańską - najkrótszą noc w roku, noc letniego przesilenia – rozpalane są na wzgórzach ogniska, dziewczęta wiją wianki i rzucają je na wodę, a niektórzy wyruszają z pochodniami na poszukiwanie przynoszącego szczęście kwiatu paproci.

Koordinator - Agencja Reklamowo–Wydawnicza „Mediateka”

tel. 041 344 63 80

www.kupala.pl

W RYTMIE HISTORII

[Turniej Rycerski „O szablę Krzysztofa Baldwina Ossolińskiego”](#)

Monumentalne ruiny zamku „Krzyżtopór” w Ujeździe, jednego z największych obiektów obronnych w Polsce, tworzą doskonałą scenerię dla odbywających się tu już od ponad 10 lat turniejów rycerskich „O szablę Krzysztofa Baldwina Ossolińskiego”. Co roku w maju na pałacowym dziedzińcu, przy obecności tysięcy turystów, rycerze z różnych chorągwi i bractw toczą zacięte pojedynki. Towarzyszą im pokazy sprawności bojowej kuszników, fechtunku, musztry wojskowej, Żywych Szachów, popisy kaskaderskie, turnieje łucznicze oraz pokazy tańców dworskich. Niezapomnianych wrażeń i wspomnień dostarczają inscenizacje bitew ze Szwedami zwłaszcza te organizowane nocą.

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe
gmina Iwaniska
tel. 015 860 11 33
czynny: od 8.00 do zmroku
www.krzyztopor.pl

[Międzynarodowy Turniej o Miecz Zawiszy Czarnego](#)

Organizowany co roku w lipcu przez Chorągiew Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej Turniej o Miecz Zawiszy Czarnego w Sandomierzu stanowi nie lada atrakcję dla turystów zwiedzających w tym czasie perłę regionu świętokrzyskiego. Teatr ognia, potyczki wojsk polskich i krzyżackich oraz turnieje łucznicze, kusznicze i pokaz Żywych Szachów to tylko niektóre z atrakcji odbywających się na dziedzińcu zamkowym. Ogromnym powodzeniem i popularnością cieszy się również parada wojsk przybywających z Bitwy pod Grunwaldem i powitanie króla Władysława Jagiełły na sandomierskim rynku. Turniej jest jednym z wielu imprez i przedstawień organizowanych przez Chorągiew Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej, która począwszy od końca kwietnia w każdy weekend dostarcza wielu atrakcji gościom i mieszkańcom, zwiedzającym sandomierskie Stare Miasto.

Punkt Informacji Turystycznej
Oddział PTTK w Sandomierzu
ul. Rynek 12, 27-600 Sandomierz
tel. 015 832 23 05, tel./fax. 015 832 26 82
www.pttk-sandomierz.pl

Urząd Miejski w Sandomierzu
Plac Poniatowskiego 3
27-600 Sandomierz
tel. 015 644 01 00, fax. 015 644 01 01
www.sandomierz.pl

[Święto Śliwki](#)

Szydłów to malownicze miasteczko słynące z bogatej historycznej przeszłości oraz wspaniałej miejscowej śliwki, której niepowtarzalne walory smakowe rozślawia odbywające się od kilka lat „Święto Śliwki”. Jedną z głównych atrakcji poza prezentacją kilkudziesięciu odmian śliwek są pokazy starodawnego suszenia tych owoców sposobem ziemnym na tzw. „laskach”.

Imprezie kolorytu dodaje kiermasz połączony z degustacją owoców, przetworów domowej roboty a także szydłowskiej śliwowicy, wyprodukowanej według starej receptury, udostępnionej przez miejscowych sadowników.

„Świętu Śliwki” towarzyszy atrakcyjna część artystyczna i kulturalna nasycona folklorem krajowym i zagranicznym.

Urząd Gminy Szydłów
ul. Rynek 2, 28-225 Szydłów
tel./fax: 041 354 51 25
www.szydlow.pl

Spotkania z Kulturą Żydowską

Historia małych miasteczek Ziemi Świętokrzyskiej – Chmielnika, Pińczowa, Działoszyce czy Szydłowa, ściśle związana jest ze społecznością żydowską, która przez wieki zamieszkiwała ten region. W celu przybliżenia kultury, obyczajów ówczesnych mieszkańców tych miejscowości, przed czterema laty zainicjowano w Chmielniku „Spotkania z Kulturą Żydowską”. Z roku na rok impreza staje się coraz popularniejsza i zatacza coraz szersze kręgi. W bogatym programie artystycznym znajdują się liczne koncerty, tańce i śpiewy żydowskie, wystawy fotografii i malarstwa, przedstawienia i inscenizacje z życia żydowskich mieszkańców. W roku 2006 odbyło się pierwsze od ponad sześćdziesięciu lat żydowskie nabożeństwo Kabałat Szabat, rozpoczynające Szabat.

Urząd Miasta i Gminy Chmielnik
Plac Kościelny 5, 26-020 Chmielnik
tel. 041 354 32 73, 354 22 78
www.chmielnik.com

Urząd Miasta i Gminy Pińczów
Plac Konstytucji 3 Maja 10, 28-400 Pińczów
tel. 0 41/357 38 71 do 75
www.pinczow.com.pl

Urząd Gminy Szydłów
ul. Rynek 2, 28-225 Szydłów
tel./fax: 041 354 51 25
www.szydlow.pl

Urząd Gminy Działoszyce
ul. Skalbmierska 5, 28-440 Działoszyce
tel. 041 352 60 05, 352 60 10
www.dzialoszyce.pl

W RYTMIE TRADYCJI

Dymarki Świętokrzyskie

Odbywające się już od kilkudziesięciu lat w sierpniu „Dymarki Świętokrzyskie” w Nowej Słupi są prawdopodobnie jedynym tego typu festynem archeologicznym w Europie, który w tak ciekawy i wierny sposób prezentuje proces wytopu żelaza w piecach dymarskich metodą sprzed 2000 lat. Oprócz pokazów przygotowanych przez hutników, rudników i kowali uczestnicy imprezy zobaczyć mogą prezentacje dawnych technik wykonywania odlewów z brązu i srebra, warsztaty rogowiarstkie, garncarskie, tkactwo na warsztacie pionowym oraz produkcję dziegiu i paciorków szklanych. Ponadto od 2001 r. Dymarkom towarzyszą pokazy uzbrojenia i metod walki ludności zamieszkującej tereny tzw. barbarzyńskiej Europy i Imperium Rzymskiego.

Świętokrzyskie Stowarzyszenie Dziedzictwa Przemysłowego

ul. Zamkowa 5, 25-009 Kielce

tel. 041 344 52 91

www.dymarki.pl

Urząd Gminy w Nowej Słupi

ul. Rynek 15, 26-006 Nowa Słupia

tel. 041 317 71 41

www.nowaslupia.pl

Żelazne Korzenie

Żelazne Korzenie to impreza odbywająca się w „archeoparku” na terenie Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach. Impreza poświęcona jest prezentacji życia codziennego, zajęciom i obyczajom ludzi zamieszkujących „Barbaricum” w okresie wpływów rzymskich. Uczestnicy pikniku mogą zapoznać się z procesem wzajemnej infiltracji świata rzymskiego i jego wpływu na inne regiony.

Obok pokazu wytopu żelaza w dymarce prezentuje się tu również sposoby pracy rzemieślników w warsztatach: kowalskim, tkackim, garncarskim, złotniczym, plecionkarskim, oraz wielu innymi. Największym zainteresowaniem cieszy się rzymska kohorta, która podczas pikniku obozuje na terenie Ekomuzeum. Przybyli goście mogą naocznie przekonać się jak wyglądało uzbrojenie legionisty, jego obozowe życie oraz poznać charakterystyczne elementy rzymskiej taktyki walki, prezentowane podczas inscenizowanych starć zbrojnych z barbarzyńcami. Integralną częścią pikniku są liczne konkursy, lekcje strzelania z łuku, czy fechtunku z wykorzystaniem replik broni z epoki.

Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. J. Pazdura w Starachowicach

ul. Wielkopiecowa 1, 27-200 Starachowice,

tel. (041) 275 40 83

www.ekomuzeum.pl

Kuźnice Koneckie

Kuźnice Koneckie - cykliczny festiwal technologiczno-turystyczny - odbywa się raz w roku w III dekadzie lipca na terenie Muzeum Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego w Sielpi, w Starej Kuźnicy (gmina Końskie) oraz zabytkowego Zakładu Walcowni i Gwoździarni w Maleńcu (gmina Ruda Maleniecka,).

Impreza popularyzuje dziedzictwo kulturowe Staropolskiego Okręgu Przemysłowego oraz ukazuje nowe funkcje i możliwości wykorzystania unikalnych zabytków techniki.

Podczas jej trwania odbywają się koncerty popularnych zespołów, którym towarzyszą warsztaty i pokazy nawiązujące do tradycji ginących zawodów: kowali, metaloplastyków, odlewników, bednarzy, kołodziejów. Istnieje możliwość zwiedzania zabytkowych obiektów techniki a licznie przybywający na

Kuźnice Koneckie mają niepowtarzalną sposobność zobaczenia uruchomianych na tą okazję i nadal sprawnych maszyn i urządzeń.

Starostwo Powiatowe w Końskich
ul. Staszica 2, 26-200 Końskie
tel. 041 372 41 34
www.powiat.konskie.pl

[Wytopki Ołowiu](#)

Co roku w czerwcu na terenie Parku Etnograficznego w Tokarni odbywa się plenerowa impreza Wytopki Ołowiu. Jej główną atrakcją jest wytop ołowiu, bicie pamiątkowych monet, pokaz pędzenia dziegciu i smoły drzewnej oraz produkcji węgla drzewnego. Uczestnicy imprezy mogą spróbować także swych sił w tradycyjnych rzemiosłach takich jak: bednarstwo, rymarstwo, kowalstwo, tkactwo czy też garncarstwo. Wytopkom Ołowiu towarzyszą kiermasze rękodzieła i sztuki ludowej, występy zespołów folklorystycznych a dodatkową atrakcją przede wszystkim dla dzieci są przejażdżki konne oraz bryczką.

Park Etnograficzny – Skansen w Tokarni, czerwiec
ul. Jana Pawła II 6, 25-013 Kielce
tel./fax. 041 344 92 97
www.mwk.com.pl

ZIELONE ŚWIĘTOKRZYSKIE

Świętokrzyski Park Narodowy

Świętokrzyski Park Narodowy utworzony został w 1950 roku i obejmuje najwyższe pasmo Gór Świętokrzyskich - Łysogóry, z szczytami: Łysicą (612 m. n.p.m.), Agatą (608 m n.p.m.) i Łysą Górą (595 m. n.p.m.), wschodnią część Pasma Klonowskiego oraz część Pasma Pokrzywiańskiego (z Chełmową Górą). Większość powierzchni parku zajmują lasy głównie z udziałem jodły i buka. Na jego terenie 674 drzewa uznano za pomniki przyrody. Do osobliwości parku należy m. in. endemiczny świętokrzyski bór jodłowy oraz stanowiska modrzewia polskiego na Chełmowej Górze. W parku odnotowano również 260 gatunków porostów, 190 gatunków mszaków i 700 gatunków roślin naczyniowych. Występują tu 82 gatunki roślin prawnie chronionych i 29 gatunków zwierząt. Do najbardziej cennych roślin należą: kosaciec syberyjski, pełnik europejski, pióropusznik strusi oraz narecznica szerokolistna.

Największą osobliwością parku są gołoborza, tj. pozbawione roślinności, podszczytowe rumowiska głazów kwarcytowych okresu kambryjskiego, świadczące o występowaniu na naszych ziemiach lodowca. Najcenniejszym zabytkiem Świętokrzyskiego Parku Narodowego jest pobenedyktynski zespół klasztorny z pierwszej połowy XII wieku położony na Świętym Krzyżu, w którym powstały Kazania Świętokrzyskie - prawdopodobnie najstarszy polski zabytek piśmiennictwa.

Dyrekcja Świętokrzyskiego Parku Narodowego
ul. Suchedniowska 4, 26-010 Bodzentyn
tel./fax: 041 311 51 06, tel. 041 311 50 25

Parki Krajobrazowe

Województwo Świętokrzyskie jest wyjątkowo zasobne w obszary chronione, obok Świętokrzyskiego Parku Narodowego jest tu aż 8 Parków Krajobrazowych.

Suchedniowsko – Oblęgorki PK gdzie chroni się unikalne zasoby przyrodnicze, z których na szczególną uwagę zasługują rez. Dalejów i Świnia Góra oraz sławny Dąb Bartek. Park powołano również w celu zachowania obiektów kulturowych będących pozostałością Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego.

Sieradowicki PK obejmujący obszar o ogromnych wartościach historycznych, którego lasy dawały schronienie oddziałom powstańców z 1863 roku oraz partyzantom II wojny światowej, między innymi największego zgrupowania partyzanckiego AK na Kielecczyźnie dowodzonego przez legendarnego mjr Jana Piwnika "Ponurego".

Cisowsko – Orłowiński PK wyróżniający się szczególnymi walorami przyrodniczymi, z czego uwagę zwraca występowanie na jego terenie roślinności bagiennej, chronionej w 2 torfowiskowych rezerwach przyrody "Białe Ługi" i Słopiec".

Jeleniowski PK o zdecydowanie górskim charakterze, którego, największą osobliwością przyrodniczą są rumowiska piaskowców kwarcytowych zwane gołoborzami.

Niezwykle interesujący jest Chęcińsko – Kielecki PK, który ze względu na walory geologiczne nazywany jest muzeum geologicznym pod gołym niebem.

Na południowych terenach województwa, trzy Parki Krajobrazowe zostały ujęte w Zespół Parków Krajobrazowych Ponięcia, a są nimi:

Nadnidziański PK utworzono w celu ochrony wyjątkowych w skali kraju krysztalów gipsu wykształconych w formach wielokryształicznych. Charakterystycznym elementem w krajobrazie Parku jest dolina Nidy z licznymi meandrami i starorzeczami oraz ostoję ptactwa wodno-błotnego.

Park wyróżnia także nagromadzenie wielu zabytków kultury materialnej - tutaj w IX w. powstało pierwsze państwo Wiślan z ośrodkiem władzy w Wiślicy .

Szaniecki PK chroni liczne i oryginalne enklawy bardzo wartościowego krajobrazu z malowniczymi wapiennymi i gipsowymi wzniesieniami oraz ciepłolubnymi zbiorowiskami roślinności kserotermicznej, torfowiskowej i słonolubnej. Najwartościowszym elementem przyrody nieożywionej Parku są wielkokryształiczne gipsy.

Kozubowski PK jest terenem o wybitnych wartościach krajobrazowo - przyrodniczo - estetycznych, charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, rozległymi obszarami leśnymi, Występuje tu bardzo interesująca flora kserotermiczna.

Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych
ul. Łódzka 244, 25-655 Kielce
tel. 041 34 558 80; 34 551 91
www.pk.kielce.pl

Pojezierze Świętokrzyskie

Na Ziemi Świętokrzyskiej występuje duże nagromadzenie niewielkich, kilku lub kilkunastohektarowych jezior o specyficznej, eolicznej genezie. Liczą sobie one ponad 10 000 lat i powstały pod koniec ostatniego zlodowacenia. Możemy je spotkać m.in. w gminach: Łopuszno, Mniów, Małogoszcz, Piekoszów. Ze względu na swoją genezę i rozwój obecnie tworzą ekosystemy jeziorno-torfowiskowo-wydmowe o niespotykanych walorach przyrodniczych. Występują tu stanowiska rzadkich roślin chronionych, a także stwierdzono w wielu przypadkach ślady gniazdowania i żerowania łabędzi, dzikich gęsi i kaczek, bocianów, żurawi, ptaków drapieżnych.

Najpiękniejsze jeziora pojezierza to: Jezioro Zorawski Ług koło Gnieździsk, Jezioro Elżbiety koło Michalej Góry i Żabiniec koło Jedli.

Instytut Geografii, Akademia Świętokrzyska
ul. Świętokrzyska 15, 25-406 Kielce
tel. 041 349 63 72
www.pu.kielce.pl/igeo

Rezerwat „Górna Krasna”

Krasna to piękna, dzika rzeka, która ze względu na wyjątkowe walory przyrodnicze została włączona do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Jej koryto, niezmienione od tysięcy lat, obejmuje różne środowiska: od rozległych bagien i śródleśnych torfowisk po odcinki o charakterze górskim. W roku 2004 utworzono tu rezerwat florystyczno-ornitologiczny będący ostoją wielu dzikich zwierząt, ptaków i roślin, w tym rzadkich i ginących gatunków. Występuje tu piękny i bardzo rzadki polski storczyk – kruszczyk błotny a także 17 innych gatunków roślin objętych ścisłą ochroną, w tym „drapieżna” rosiczka długolistna. Dolina Krasnej to również raj dla ornitologów. Spotkać tu można: jarzabki, cietrzewie, drapieżne kobuzy, orliki krzykliwe, błotniaki stawowe i łąkowe, kolorowe zimorodki, czarne bociany, remizy a także aż 6 gatunków nietoperzy.

Odludną i piękną Dolinę Krasnej można zwiedzać pieszo (szlak żółty dł. 28 km) lub na rowerze (szlak zielony dł. 52 km).

Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody
ul. Sienkiewicza 68, 25-501 Kielce
tel. 041 344 43 25
www.tbop.org.pl

Punkt Informacji Turystycznej
Oddział PTTK w Końskich
ul. Zamkowa 7, 26–200 Końskie
tel. 041 372 31 70
<http://konskie.pttk.pl>

Ponidzie – w świętokrzyskim stepie

Ponidzie leżące w centralnej części Niecki Nidziańskiej posiada specyficzny mikroklimat, który sprawia, iż należy ono do jednego z najlepiej nasłonecznionych rejonów Polski. Dzięki temu odnajdziemy tu zarówno roślinność pontyjskich stepów i muraw kserotermicznych (w rezerwacie „Grabowiec”), słonorośla (rezerwat „Owczary”) jak i wspaniały las łągowy oraz olszynę. Osią i kręgosłupem Ponidzia jest bez wątpienia pełna malowniczych zakoli i meandrów rzeka Nida wykorzystywana do spływów kajakowych. Jej zaskakujący krajobraz wzbogacają ostańce, kopuły i wychodnie gipsowe (w rezerwacie „Przęślin”). Taka bogata i różnorodna nadnidziańska przyroda stała się doskonałym schronieniem dla wielu chronionych gatunków ptaków i zwierząt. Ciepłe wody rzeczne skrywają liczne gatunki ryb, stąd też Nida uważana jest za raj dla miłośników wędkarstwa.

Centrum Informacji Turystycznej „PONIDZIE”
Plac Wolności 22, 28-400 Pińczów
tel./fax 041 357 54 04
www.pinczow.com.pl

Jaskinia Zbójcka

Jaskinia Zbójcka w Łagowie należy do jednej z większych i najdłuższej znanych jaskiń Gór Świętokrzyskich pochodzenia jurajskiego. Powstała w pliocenie w wapieniach dewońskich i stanowi formę częściowo krasowo-zawaliskową oraz krasową rozwiniętą wzdłuż szczelin ciosowych.

Najciekawszą częścią Jaskini Zbójckiej jest Sala Naciekowa, w której podziwiać można: polewy naciekowe, draperie z polami ryżowymi, stalaktyty, stalagmity (nawet do 0,5 m wysokości), kolumny naciekowe i cienkie naskorupienia nacieków grawitacyjnych. Tutaj też odnaleziono kości dzika lub świni domowej oraz ceramikę pochodząca z XI lub XII wieku.

Według legendy to właśnie w Jaskini Zbójckiej mieszkał Zbój Madej, któremu Lucyfer za złe uczynki obiecał pokutę na tzw. „madejowym łożu”.

Urząd Gminy Łagów
ul. Iwańska 11, 26-025 Łagów
tel. 041 307 40 33, 307 41 21
www.lagow.gmina.pl

Informacja turystyczna

NAGŁOWICE

Punkt Informacji Turystycznej Gminy Nagłowice

Dworek Mikołaja Reja

ul. Kacpra Walewskiego 7, 28-362 Nagłowice

tel. 041 381 45 70, fax. 041 381 49 21

www.naglowice.glt.pl

e-mail: dworekreja@wp.pl

KIELCE

Centrum Informacji Turystycznej

ul. Ściegiennego 2 (Wojewódzki Dom Kultury), 25-033 Kielce

tel./fax 041 361 80 57, 041 348 00 60

www.swietokrzyskie.pl

e-mail: informacja@swietokrzyskie.pl

Miejski Ośrodek Informacji Turystycznej

Pl. Niepodległości 1 (Dworzec PKP I p.), 25-506 Kielce

tel./fax. 041 345 86 81, 041 367 64 36

www.um.kielce.pl/turystyka

BIELINY

Centrum Informacji Turystycznej

ul. Partyzantów 17, 26-004 Bieliny

tel. 041 302 50 89

www.bieliny.pl

NOWA SŁUPIA

Punkt Informacji Turystycznej

ul. Świętokrzyska 18, 26-006 Nowa Słupia

tel. 041 317 76 26, 041 317 70 13

www.nowaslupia.pl

KOŃSKIE

Punkt Informacji Turystycznej

Oddział PTTK w Końskich

ul. Zamkowa 7, 26-200 Końskie

tel. 041 372 31 70

<http://konskie.pttk.pl>

OPATÓW

Punkt Informacji Turystycznej

Oddział PTTK w Opatowie

Pl. Obrońców Pokoju 18, 27-500 Opatów

tel. 015 868 27 78

www.pttkopatow.free.ngo.pl

BALTÓW

Punkt Informacji Turystycznej

Klub „Bałtek”

Bałtów 55, 27-423 Bałtów

tel. 041 264 12 93

www.baltow.info

OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

Oddział PTTK im. Stanisława Jeżewskiego

siedziba **Koła Przewodników Turystycznych**

Al. 3 Maja 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski

tel. 041 265 25 24

e-mail: pttkostrowiec@xl.wp.pl

PIŃCZÓW

Centrum Informacji Turystycznej Ponidzia

Plac Wolności 22, 28-400 Pińczów

tel./fax. 041 357 54 04

www.pinczow.com.pl

e-mail: cit@pinczow.com.pl

SANDOMIERZ

Punkt Informacji Turystycznej

Oddział PTTK w Sandomierzu

ul. Rynek 12, 27-600 Sandomierz

tel. 015 832 23 05, tel./fax. 832 26 82

www.pttk-sandomierz.pl

e-mail: poczta@pttk-sandomierz.pl

STARACHOWICE

Oddział PTTK im. J. Głowackiego

ul. Krywki 1, 27-200 Starachowice

tel. 041 274 62 68